Է. ՏԱՐԻ 1997 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 3 ՀՈՌԻ 4383—Հ. Տ. 12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1890—Ն. Տ. 24 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1890—ՀԻՃՐ. 9 ՍԷՖԷՐ 1308 ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԱՐԵՒ ԻՐԵ ԳՐԱՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانى آره‌وك

غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԻՆԱՄԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ Հասցէով Տարեկան [illegible]	160
» » Վեցամսեայ »	80
» » Եռամսեայ »	40
Դուրսը տարեկան »	200
» » Վեցամսեայ »	100
Ամսաթերթերու տարեկան գին	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրս գրելու լրագրոյ համար նախքան Յունուարի վրայ 6 ամսագրութեան գրելուած դեպքի կամ գրութիւն եւ լրագիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ
ԱՆԳԼԻԱ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ, ԶԱՆԶԻՊԱՐ

Այս օրերս Անգլիոյ մէջ, ինչպէս նաեւ Ֆրանսայի և Պելժիոյ մէջ, բուռն սրտայուզութիւն պատճառեց այն լուրը թէ Արեւելեան Ափրիկէի գերման կառավարչի փոխանորդն Ցայտարարութեամբ մը արտօնած է գերեաց տուրուառը գերմանական թեւարկութեան տակ գտնուող երկրին վրայ։

Հետեւեալ օրը Պերլինի կայսերական պաշտօնաթերթին մէջ զեկոյց մը երեւցաւ թէ այդպիսի Ցայտարարութիւն չէ հրատարակուած, և թէ այն լրոյ ծագումէ տուող իրողութեանց վրայ քննութիւն բանալու հրաման ղրկուած է գերման ներկայացուցչին։

Այս բացատրութիւն գոհացուցիչ չհամարուեցաւ, և անգլիական, ֆրանսական և պելժ լրագիրը, ինչպէս նաև ազատական գերման լրագիրը խստիւ քննադատեցին այն գերման իշխանութեանց ընթացքն որք ո՛և է պարուակաւ արտօնելով գերեաց վաճառականութիւնն, որպէս զի Զանզիպարի հարուստ և ընչաւէտ Արաբք Գերմանիոյ կողմն յարին, Գերմանիոյ քաղաքակրթիչ պաշտօնին և Պրուսելի Հակագերեվարական ժողովոյն որոշմանց հակառակ ընթացքի մէջ գտնուած են։ Անգլիական և ֆրանսական լրագրաց հեգնական դիտողութեանց մանաւանդ չափ և սահման չկար։

Օր մը եւաքը, Ռայխսանցլէր, կամ կայսերական պաշտօնաթերթին Պերլինի, հետեւեալ լրագրոյն բացատրութիւնն հրատարակեց։

«Զանզիպարի վեհապետ Սէյտ Պարգաշի հրամանաւ, գերեաց տուրուառն արգիլուած էր վեց ամսեայ բանտարկութեան պատժով, որուն պիտի հետեւէր արտաքսում։ Միւս կողմէ, թոյլատրուած էր թէ գերի մը իւր տիրոջ ձեռքէն կրնար անցնիլ ուրիշ տիրոջ մը ձեռք՝ վաճառմամբ, նուիրմամբ, փոխանակութեամբ, ժառանգութեամբ, կամ կտակաւ։ Այս կանոնադրութիւն ոչինչ փոփոխեց գերման վարչութեան ներքեւ գտնուող Արեւելեան Ափրիկէի ծովեզերաց վրայ։ Բայց յիշեալ վեհապետին յաջորդ Սէյտ Ալի Օգոստոս 1ին հրամանագիր մը հրատարակեց, որով յապագային գերեաց վաճառումը զանազան պատժովք կ'արգիլուի, և գերիի մը սեփականութիւն անձէ մը ուրիշի կընայ անցնիլ միայն ժառանգութեամբ։ Թէ այս կանոնադրութեան կիրառութիւնն ո՛րչափ խոր բպէս կը դպչի բովանդակ Զանզիպարեան արաբ ժողովրդեան կենաց պայմաններուն՝ կընայ հասկցուիլ սա իրողութեամբ թէ գերեաց մեծագոյն մասն իրենք եւս ուրիշ գերիներու տէրերն են, որոց վրայ նոյն իրաւունքն ունին ինչ որ ազատ մարդ մ'ունի իւր տարկաց վրայ։ Նաեւ, ի Զանզիպար որպէս և ծովեզերաց վրայ սովորութիւն է ագարակի կամ կալուածի վրայ աշխատող գերիները նոյն հողին մէկ մասը նկատել, և հողին հետ վաճառել զայն։ Ուրեմն, գերեաց վաճառման յանկարծակի խափանումը կղզւոյն մէջ կալուածական ստացուածոց արժէքը կը կոտրէ մեծապէս, և Հնդիկներն օրք գերեաց վրայ երաշխաւորութեամբ դրամ փոխուուած են՝ իրենց պահանջմանց համար ապահովութենէ կը զրկուին։ Նոր կանոնադրութիւնք այնչափ յուզում պատճառեցին Զանզիպարի մէջ որ ցայս վայր չգործադրեցան, և Սէյտ Ալի օգոստ. 9ին ուրիշ հրամանագիր մը հանելով, զանոնք փոփոխել հարկադրեցաւ։

«Զանզիպարի վեհապետին հրամանագիրը զօրութիւն չունին գերմանական վարչութեան տակ գտնուող երկրին վրայ։ Բայց գերման կառավարութիւնը խորհեցաւ թէ իւր երկրին վրայ առնին գերութեան մասին պէտ՞ք է Օգոստ. 1ի հրամանագրոյն իմաստով միջոցներ ի գործ դրուին։ Զանզիպարի ընդհանուր հիւպատոսին և կայսերական կառավարչի փոխանորդին դիտողութեանց համաձայն, կայսերական կառավարութիւնն այդ հարցման ժխտական պատասխան տուաւ, նկատելով թէ խաղաղութեան և բարեկարգութեան վերահաստատումէն ետքն, երբ բնակիչք սկսած են վարժուիլ իրենց նոր պայմաններուն (գերման վարչութեան), փոանդաւոր բան է այնպիսի միջոցներ ձեռք առնուլ որք՝ բովանդակ ժողովրդեան ընկերային և ընտանեկան պայմանաց դպչելով՝ նոր խռովութեան և անկարգութեան թելադիր կրնան լինել։ Գերման կառավարութիւնը թէեւ ըստ առաջնոյն հաստատապէս մտադիր է գերեաց որսորդներն հարուածել և գերեաց տուրուառն՝ իբրեւ վաճառականական գործ՝ խափանել, բայց Պրուսելի Հակագերեվարական Դաշնագրով վաւերած իրաւամբք ու պարտաւորութեամբք, իրեն վերապահած է որոշել բարեպատեհ ժամն՝ աւելի եւս սահմանափակելու համար արդի կեցող գերութիւնն։ Երբ յարմար ժամը գայ, գերման Կառավարութիւնն ո՛չ միայն հարկաւոր միջոցները պիտի հրամայէ, այլ և հոգ պիտի տանի որ ճշդիւ գործադրուին։»

* * *

Այս պաշտօնական զեկոյցէ կ'երևի թէ Զանզիպարի վեհապետին—անգլիական խորհրդով—հրատարակած կանոնադրերվարական նոր հրամանագիրը գերման Կառավարութիւնը չափազանց արմատական և խիստ կը գտնէ, և իւր նորստաց արաբ հպատակները սիրաշահելու համար, կ'արտօնէ զանոնք ժամանակ մ'եւս պահել և իրարու ծախել, կամ նուիրել, կամ կտակել իրենց արդէն ունեցած գերիները, թէեւ միւս կողմէ կ'ըսէ թէ նոր գերիներու որսացման դէմ պիտի դնէ։ Նիւթական շահու քաղաքականութիւնը գերման Կառավարութեան վրայ պարտ կը դնէ չափաւորել իւր մարդասիրութիւն։

ՄԱՔՍԱԳԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

Հեռագիրը ծանոյց թէ Միացեալ Նահանգաց Ներակայոյը քուէարկած է Մաք Քինլիի հռչակաւոր ծրագիրն, որով մաքսային օրէնքը կը խստացուին օտարամուտ ապրանաց դէմ, անոնց մուտքն անկարելութեան դատապարտելու ատիճան։ Ներակայոն երեսփ. ժողովոյ քուէարկած օրէնքին մէջ ծայրայեղ մաքսապաշտ մտօք փոփոխումներ մուծած լինելով, իւր քուէարկած օրէնքին համար Երեսփ. ժողովոյ եւս հաւանութիւնն հարկաւոր է այժմ։ «Հանրապետական» մեծամասնութիւնն այս մաքսային խստութիւնները կը հաստատէ՝ զինք ընծայող մեծ դրամատէրներուն և գործարանապետներուն բաղձանքն իրագործելու համար։ «Ժողովրդական» մեծամասնութիւնն, որ մաքսատերժ հակումներ ցուցած է զանազան առիթներով և վերջին անդամ Պ. Բլիվլենտ նախագահին իշխանութեան օրով, խմբովին բացակայ կը գտնուի ժողովէն, որպէս զի Պ. Մաք Քինլիի օրէնքին վրայ վիճաբանելու համար օրինական մեծամասնութիւն չգոյանայ։ Հանրապետական երեսփխանք իրենց բոլոր բացակայ անդամները թախանձագին կը հրաւիրեն երկրին չորս կողմերէն, օր առաջ լրացնելու համար այս մեծ գործ, որ ամեն բանէ յառաջ նիւթական շահու գործ մ'է։ Գործարանապետք և դրամատերք մեծ և անմիջական շահեր կ'ակնկալեն Հին Աշխարհի ապրանաց արգելումէն։ Երկուց կուսակցութեանց յուզեալ վիճակը կրքոտ վիճաբանութեամբք կ'արտայայտուի։ Օրինակի համար, անցեալ շաբթուն մէջ նիստ եղաւ ուր ծայրայեղ երեսփոխանաց ոմանց իրարու երեսն ի վեր ըսած խօսքերը լսելով ամօթահար ունկնդրուհիք իրենց երեսը ծածկեցին։ Ուրիշ երեսփխաններ ալ զիրար դանակոծեցին։ Ամերիկեան զաւեշտաթերթ մը Խորհրդարանին ամօթալի վիճակը կը նկարագրէ պատկերով մը, յորում հայր մը իւր որդւոյն կը հարցուցնէ։ «Ի՞նչ կը կարդաս, տղա՛ս։— «Ազգային ժողովոյ Ատենագրութիւնը կը կարդամ, հայրի՛կ»։—«Թե՛դ տղայ, այնքա՞ն ստորնացար որ այն խարտառակ գրուածքները կը կարդաս։ Շո՛ւտ, եւ տո՛ւր ինձ այդ անպիտան թերթը»։

Այնու հանդերձ, տարակոյս չկայ թէ խորհրդարանական արդի նստաշրջանը չփակուած Մաք Քինլիի ծրագիրն օրինաց կարգ պիտի անցնի արդեամբ, և առաջիկայ բարձրացեալ մաքսագնոց ազդեցութիւնն զգալի է սեղանաւորական և առեւտրական հրապարակին վրայ։ Նիւ Եորքի Սակարանը խորապէս յուզեալ վիճակի մէջ է։ Մաքսատան մէջ դիզուած ապրանաց վրայ այնքան մաքս կայ վճարելի որ հրապարակէն մեծաքանակ դրամ քաշել հարկ պիտի լինի, և Սակարանի շահադէտք այնքան մեծ գումարի մը հրապարակէն քաշուելու պատասխանութեամբ կը զբաղին։ Նիւ Եորքի մաքսապետը կը հաշուէ թէ 45 միլիոն ֆր. պէտք է միայն մինչեւ սեպտ. 1 մաքսատունն յանձնեալ ապրանաց մաքսը վճարելու համար։ Դրամատունք, որոց հնչուն մետաղի պահեստք յոյժ չափաւոր են, չվոխի վիճակի մէջ կը գտնուին։ Դրամադեղչի սակն 6 %ի բարձրացած է, յաւելուածական ½ % միջնորդչէքով։ Արժեթուղթք ի հրապարակ կը նետուին դրամ բռնելու համար, և թղթոց գիներ կ'ինան տարօրինակ արագութեամբ։ Բայց փոխառութիւնք տարեկան 25-30 առ 100 վաշխով կը կատարուին։ Ելեւմտից նախարարը շատ մտահոգ է։ Կացութիւնը բարւոքելու համար 250 միլիոն ֆր.ի հնչուն դրամոց գումար մը պիտի յանձնէ եղեր Նիւ Եորքի դրամատանց։ Կ'ըսուի նաեւ թէ կը խորհի արտօնել մաքսատանց մէջ դիզուած ապրանաց տէրերն որ առաջուան սակով վճարեն սաքսերը։ Վերջապէս, Պ. Մաք Քինլիի օրէնքն, Ամերիկայի հետ գործ ընող օտար վաճառականաց մէջ ծանրագոյն շփոթութիւն ձգելով հանդերձ, Ամերիկայի մէջ իսկ իւր առաջին պտուղը կուտայ բաւական տարօրինակ շփոթութիւն մը պատճառելով։

—Ըստ Նորագոյն լրոց, կացութիւնը մասամբ բարւոքած է, և դրամադեղչի սակն 5 %ի իջած է։

Ի ՎԻԵՆՆԱ

Վիեննայի սատափագործ («էրէֆէ») ճարտարութիւնն արդէն իսկ կը զոհուի Մաք Քինլիի մաքսային օրէնքին։ Անցեալ երկուշաբթիէն ի վեր 10,000 արհեստաւորք անգործ կը մնան։ Սատափէ կոճակներու արտածիչք յայտարարած են թէ այլ եւս չեն կրնար կոճակ գնել, որովհետեւ ամերիկեան մաքսային նոր սակագնոյն համեմատ անոնց յԱմերիկա մուտքն անկարելի դարձած է։ Արդէն, գուշակելով մաքսերու մօտալուտ բարձրացումն, այս արտածիչք վերջին ամսոց մէջ մեծ քանակութեամբ կոճակ զրկած էին յԱմերիկա։ Կոճակի գործին մէջ ի Վիեննա միայն կը բանին 15 000 անձինք։ Աւստրիոյ քանի մը գաւառային քաղաքաց մէջ ալ ժողովրդեան ապրուստի գլխաւոր միջոցն այդ էր, այնպէս որ ամերիկեան մաքսային նոր խստութիւնք հազարաւոր աւստրիացի արհեստաւորներ անօթութեան կը մատնեն, եւրոպեան ուրիշ երկրաց արհեստներու եւս ո՛չ նուազ վնասելով, մանաւանդ Ֆրանսայի այգեգործաց և մետաքսագործաց։

Ի ՓԱՐԻԶ

Ֆրանսայի ջաղացպանաց չորրորդ տարեկան ժողովն անցեալ շաբթուն բացուեցաւ ի Շանզ Էլիզէ, Փարիզ Քաղաքին տաղաւարին մէջ։ Մեծ սրահ մը որ իբր 90 մեթր երկայնութիւն և 30 մեթր լայնութիւն ունի, լի էր ջաղացպաններուն գործածած չոգեշարժ կամ էլեկտրաշարժ մեքենայիւք։ Ցուցադիրք էին Ֆրանսացիք, Անգլիացիք, Զուիցերացիք, Ամերիկացիք և Սկանտինաւեանք։ Մեքենայից ուշադիր զննումէն ակներեւ էր թէ այցելուք ըստ մեծի մասին ջաղացպաններ էին, կամ աղօրիք բանեցնող անձինք։ Սրահին մէկ ծայրն ի ցոյց դրուած էին Ֆրանսայի ամէն գաւառաց հունձքի նմոյշները։ Ժողովը բացաւ Պ. Նիքոլա, յանուն վաճառականութեան և արհեստագործութեան Նախարարին։ Ջաղացպանաց ընկերակցութեան նախագահ Պ. Քոլսոն Պլանշ իւր բանախօսութեամբ ըսաւ թէ ջաղացպանութիւնը Ֆրանսայի ճարտարագործութեանց մէջ առաջինն է, ըստ որում 46 միլիոն ֆր.ի արժէք մը կը ներկայացնէ, մինչ երկաթուղիք, որք անմիջապէս եաքը կուգան, 33 միլիոն ֆր. կը ներկայացնեն։ Տակաւին անցեալ տարի ջաղացպանք որոշեցին ընկերակցութիւն մը կազմել ի պաշտպանութիւն իրենց հասարակային շահուց։ Ատենաբանն յիշեց տարւոյս հնձոց յաջողութիւնը։

ՀԻՆ ԿԱԹՈՂԻԿՆԵՐՆ

Հին Կաթողիկներն օրք հանգուցեալ Տքթ. Տէօլլինկերի առաջնորդութեամբ բաժնուած են Հռոմայ Եկեղեցիէն, չընդունելով անսխալութեան և Աստուածածնայ մօրմէն անարատ յղութեան վարդապետութիւններն, այս օրերս կենդանութիւն և կորով կը ցուցնեն վերատին։ Ի Բոլոնեը անցեալ շաբթուն Համաժողով մը կազմեցին, ուր 200 պատուիրակք ներկայ էին Գերմանիոյ, Զուիցերիոյ, Հոլլանտիոյ, Իտալիոյ, Ֆրանսայի և այլ երկրաց Հին Կաթոլիկներուն կողմէ։ Որոշեցին միջազգային Համաժողով մը կազմել ամեն երկու տարին անգամ մը, և առաջիկայ ժողովը դումարել 1892ին ի Զուիցերիա։ Հետեւեալ օրը մեծ հացկերոյթ մը տուին։ Կիւրակի օր կրօնային յատուկ պաշտօնի և Ս. Պատարագի ներկայ գտնուեցան, և ապա նոր նիստ մը կազմեցին։ Անկլիքան մի քանի եպիսկոպոսք եւս ներկայ էին նիստերուն, որովհետեւ Անկլիքան Եկեղեցին միշտ մեծաւ համակրութեամբ դիտած է Հին Կաթոլիկաց մեծանուն պատին յարուցած յարժումը։

ՈՂՈՂՄԱՆՑ ԱՌԹԻՒ

Վիեննայի Առեւտրական Սենեակն աւստրեան Կառավարութեան մատոյց յիշատակագիր մը, որով վերջին սղողմանց պատճառած մեծամեծ կորուստները մատնանիշ ընելով, ընդարձակ հիման մը վրայ պաշտպանողական աշխատութիւններ կատարելու պէտքը ցոյց կուտայ։ 1885ին եւս այսպիսի յիշատակագիր մը մատուցուած էր, որով կ'ըսուէր թէ 1861էն ի վեր վաթսուն միլիոն ֆիորին վատնուած է միայն Աւստրիոյ բաժնին մէջ դիտերու եզերքը կանոնաւորելու համար, բայց ի զուր, որովհետեւ մէկ տարին կառուցեալ պատուարք յաջորդ տարին կը խորտակուէին։ Խնդրոյն ստիպողութիւնն և փութաջան գործադրութեան կարեւորութիւնն զգացնելու համար, Վիեննայի Առեւտրական Սենեակն իրողութիւն մը յառաջ կը բերէ որ հանրային կարեւորութիւն ունի ամեն երկրաց համար։ Կը յիշեցնէ թէ՝ ըստ բազմաթիւ գիտնոց տեսութեան որ փորձով ապացուցեալ է, մեծ ողողումնք արեւուն վրայ բիծերուն երեւման և յաւելման հետ մէկ տեղ կը յաճախեն, և ամենայն հաւանականութեամբ դարուս դէպ ի վերջն ամենէն աւելի բիծեր պիտի երեւին արեւուն վրայ, որով կը դուշակուի թէ իրը տասն տարի ետքը մեծամեծ եւ արտասովոր ողողումներ տեղի պիտի ունենան աշխարհիս վրայ։ Հարկ է ուրեմն քաղաքներն և գիւղերն այժմէն պաշտպանողական վիճակի մէջ դնել, եթէ չուզուիր ծանրագոյն աղէտներ տեսնել տասն տարիէն։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Պերլինէ կը ծանուցուի թէ Տէօյչէ Պանք Դրամատունն և Վիեննայի Պանք-ֆերէյն Դրամատունն ի մօտոյ Գերմանիոյ, Զուիցերիոյ, Ֆրանսայի և Լոնտոնի մէջ ի հրապարակ պիտի հանեն Արեւելեան Երկաթուղեաց Ընկերութեան պարտատոմսերն, որոց բաժինք մի քանի ամիս յառաջ գնուեցան վերոյիշեալ սեղանաւորական երկուց հաստատութեանց կողմէ, քանի տարիէ հետէ գրեթէ բացարձակ ստացուածք լինելէ յետոյ Պաղեն Հիրշի, որ հնարած և ի հրապարակ հանած է Բումելիի Երկաթուղեաց հանրածանօթ թուղթերն։ Այս ստացուածք այժմ հրեայ սեղանաւորին կ'անցնի վերոյիշեալ գերմանական և աւստրեան երկուց ընկերութեանց։

ԲՈՒՄԵԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ ԹՈՒՂԹԵՐԸ

Տէօյչէ Պանքի և Պանք-ֆերէյնի կողմէ վերոյգրեալ պարտատոմսից ի հրապարակ հանման իբրեւ նախաշաւիղ, ի Պերլին կ'ըսուի թէ Բումելիի Երկաթուղեաց թուղթերը վրայ պիտի դնեն մեծապէս։ Այսու կը բացատրուի սոյն թղթոց արդի բարձր դիրքն, հակառակ ուրիշ օտար թղթոց տկարութեան։

Բումելիի երկաթուղեաց պարտատոմսերք, ինչպէս կը յիշուի, 21 տարի յառաջ ի հրապարակ հանուած են 175 էն 150 ֆր.ի մէջտեղ, և այժմ ի Փարիզ 81 ֆր.ի կրնան գնուիլ, Աւստրիա-Հունգարիա 36½ ֆիորինի։

Ա. Լ. ՀԱՄՊԱՐԱ

Նախընթաց երկուշաբթի գիշեր ոճրագործներ կրակ տուին Ալեհամպրայի, Սպանիոյ Կրանատա քաղաքին մէջ իշխող մաւրիկ վեհապետաց համաւաւոր պալատն, որ աշխարհիս ճարտարապետական հրաշալեաց մին է։ Թուականէս 642 տարի յառաջ սկսաւ շինութիւնն, որ 66 տարիներ տեւեց։ Շէնքի մէկ մասն ազատեցաւ հրոյ ճարակ լինելէ, բայց այրած մասին կրուստն անդարմանելի է թէ՛ դրամական և թէ մանաւանդ գեղարուեստական տեսակէտով։

ԹՈՒԲԱՅ ՔԱՂԱՔԻՆ ԵՒ ԳԻՆԻՆ

Ի Վերին Հունգարիա Թոքայ քաղաքին ամբողջովին հրոյ ճարակ լինելն անցեալ օր գուժեցինք։ Բայց այս աղէտ չպիտի վնասէ Թոքայի հռչակաւոր մաճառական գինւոյն արտադրութեան, որովհետեւ այն գինին արտադրող այդիք քաղաքէն աւելի կամ նուազ հեռի կը գտնուին։ Թոքայ կառուցեալ է (կամ լաւ եւս՝ կառուցեալ

— 35 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻԹՊՈՒՌ
ԽԵԼԱԳԱՐԸ
ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ
ԱՆԿՈՒՄԸ

Բայց այդ ձայնը խօսելուն պէս, իսկոյն կը լսէր ուրիշ ձայն մըն ալ, աններդաշնակ, որ սա սոսկալի բառերը կը հընչեցնէր իր ականջին։

«Ալ բնաւ չպիտի տեսնես զաւակդ։»

Այն ատեն դող մը կուգար իր բոլոր մարմնոյն վրայ, ու անբացատրելի անձկութիւն մը կ'զգար։ Ցետոյ, միւսը, յետոյ ձայնը, կը լսուէր վերոտին։ ուրախութեան դողի պէս բան մը կ'զգար հէգ կինը, եւ կարծես սիրտը կը բացուէր։

—Այո՛, այո՛, կ'ըսէր ինքնին, բոլորովին կորսնցուցած չեմ զաւակս, նորէն պիտի տեսնեմ զինքը։ Աստուած բարի է։ Ձիս պատժելէ յետոյ, պիտի դթայ վրաս։

Եւ աչքերն երկինք սեւեռած, նայուածքով կը հայցէր այնմ որ գիտէ պատուհասել և ներել։

Միաքը դրած էր արդէն աղջիկը փրկելու ելլել, չնմարելով արգելքները, չգուշակելով թէ անհնարին գործի մը պիտի ձեռնարկէր։

Տարաբաղդ կինը արտասովոր կերպով ցաւալի ու դժուարին կացութեան մը մէջ կը գտնուէր։ Իրեն համար նոր պիտի ըսկսէր կենաց մեծ պայքարն, անդադար պայքարը։ Այս բանիս վրայ չէր ուզեր մտածել։ Եւ չ'ահարեկելու համար, կ'ըզգուշանար մտքին առջեւ բերելէ ապագային տխուր պատահականութիւնները։

Հիմակ առանձին էր աշխարհի վրայ։ Նուառմոն գնդապետն՝ իրր թէ իր եղբօրդստեր ամուսնութեան սպասած ըլլար աշխարհէ անհետանալու համար, քանի մը ամիս ետքը մեռած էր, գրեթէ յանկարծական կերպով։ Իրաւ է որ կոմսուհին բարեկամուհիներ ունէր, որոց մէջ առաջին տեղը կը բռնէր Մոնբէռէ մարքիզուհին։ Բուն սիրալիր մտերմութիւնը վայելած էր ու կը ճանչնար բուռն գորովը։ Բայց միթէ կրնա՞ր մարքիզուհւոյն կամ իր բարեկամուհիներէն ուրիշ ո՛և է մէկուն դիմել։ Ո՛հ, ո՛չ, բնաւ երբէք։ Մահը նախամեծար կը սեպէր։ Կ'զգար թէ աշխարհ պիտի տարամերժէր զինքը, թէ ոմանց արհամարանաց, այլոց անարգանաց առարկայ պիտի ըլլար, և թէ դառն նուաստացումներ միայն կրնար սպասել անոնցմէ որք բարեկամական մեծամեծ արտայայտութիւններ ըրած էին իրեն։

Ուստի չէր կրնար ո՛չ մէկէն օժանդակութիւն, պաշտպանութիւն կամ խորհուրդ խնդրել։ Ինքն իր վրայ միայն յոյս դնելու էր։ Բարեբաղդաբար կամք ունէր եւ արիասիրտ էր։

Քաղաք մտնելուն պէս, չուզելով գիշերը Մէնդ օնի մէջ անցուցնել, նիս երթալու միջոցը հարցուց։ Պատասխանեցին թէ հանրակառքը ժամ հինգին մեկնած էր արդէն, սակայն թղթատարի կառքը կար, որ թերեւս քաղաք կը գտնուէր տակաւին, նամակատան առջեւ, բայց ժամանակ կորսնցնելու չէր։ Հարկ էր որ ամապարէր, եթէ կ'ուզէր անոր հասնիլ։

Նամակատան ո՛ր կողմ ըլլալն հասկցաւ եւ արագաքայլ դէպ ի հոն գնաց։ Սուրհանդակը մեկնած էր հինգ վայրկեան առաջ։

—Տէ՛ր Աստուած, ի՞նչ ընեմ, գոչեց կոմսուհին որ յայտնապէս նեղացած էր։

—Կ'ուզէք այս իրիկուն անպատճառ Նի՞ս հասնիլ։

—Այո՛, անպատճառ, պատասխանեց կոմսուհին։

—Ուրեմն, տիկին, միակ բան մը կը մնայ ձեզ ընել, այն է իսկոյն ճամբայ ելլելու միջոցը գտնել։

—Հաճեցէք ադոր միջոցը ցոյց տալ ինձ, պարոն։

—Տիլպիէֆին դացէք, որ վարձու կառքեր ունի։

—Այդ անձը ո՞ւր կը բնակի։

Ցրուիչը որ յոյժ հաճոյակատար մէկն էր, կոմսուհին առաջնորդեց մինչեւ Տիլպիէֆի դուռը։

Տիկին ու Լասէռ բակ մը մտաւ ուր կարճահասակ, կուռնտ ու կլոր, գիրուկ մարդ մը կը ծխէր մեծամեծ երեւոյթով մը։ Ուղղակի անոր քով գնաց որ նոյն ինքն Պ. Տիլպիէֆն էր։ Կոմսուհւոյն հարցման ի պատասխան, Տիլպիէֆ թանձը ծուխ մը արձակեց, ակռայները թուլցուցաց, ծխափողը հանեց բերանէն եւ գլուխը քերեց։

—Ձեզի հաճելի ըլլալու համար ծոմը ալ կը նետուէի, ըսաւ ընտանի ձայնով մը, բայց ձեռքիս բան մը չի գար։ հինգ կառք ունիմ որոց երեքը դեռ ճանբան են, իսկ երկուքը նոր դարձան, բոլորովին չնչասպառ։

—Ըսել է, պարոն, չէ՞ք կրնար։

—Շատ կը ցաւիմ որ չեմ կրնար։

Կոմսուհին քանի մը քայլ առած էր դէպ ի դուռը, երբ Տիլպիէֆ կանչեց զայն։

—Կեցէ՛ք, ըսաւ, ձեր գործին գալիք բան մը կայ։ այս իրիկուն կրնաք Լուիզիին կառքովը մեկնիլ։

—Լուիզին ո՞վ է, հարցուց կոմսուհին,

—Պատուական տղայ մը որ իմ Նիսի ընկերոջս քով կը ծառայէ։

—Ո՞ւր կը գտնուի։

—Շիտակը չեմ կրնար ըսել ձեզ թէ ո՞ւր կը գտնուի այս վայրկենիս։ բայց սա միայն գիտեմ որ, այս իրիկուն, թերեւս քիչ մը ուշ, Մէնդոնէն Նիս պիտի երթայ։ Գործը սա է։ Լուիզի քիչ մը առաջ Մէնդոն հասաւ, Նիսէն ճանբորդ մը բերելով։ Սրդ, այդ մարդուն խելքին փչեց սահմանագլուխն անցնիլ եւ դէպ ի Վինդիմիլ պտոյտ մը ընել։

Կոմսուհին սարսռաց։ Նիսէն եկող այդ ուղեւորը, որուն վրայ կը խօսէին իրեն, իր ամուսինը չէ՞ր արդեօք։

—Որովհետեւ, շարունակեց Տիլպիէֆ, ասկից մինչեւ Վինդիմիլ բաւական հեռու է, Լուիզին չկրնայով իր կառքովը երթալ, որ այս գիշեր Նիս պիտի դառնայ, հոս եկաւ եւ իմ ամենէն ընտիր ձիս վարձեց այդ պարոնին հաշուոյն։ Ժամէ մը առ առաւելն երկու ժամէն, Լուիզին Մէնդոն պիտի դայ ճանբորդին հետ կամ առանձին։ Իսկոյն ձին պիտի լծէ Նիս երթալու համար։ Մտածեցէք, տեսէք կ'ուզէ՞ք օգուտ քաղել առիթէն։

Կոմսուհին պահ մը անխօս մնաց։

Եթէ այդ ճանապարհորդը Լասէռի կոմսն էր, ինք չէր կրնար անոր հետ միւնոյն կառքին մէջ Նիս երթալ։ բայց իսկոյն սա մտածեց որ, եթէ կոմսը Վենդիմիլլ գացած էր պահին առեւանդումէն յետոյ, անշուշտ Մէնդոն դառնալու նպատակաւ չէր։ Միտքը փոխեց։ ո՛չ թէ Նիս, այլ Վենդիմիլլ երթալ կ'ուզէր։ Սակայն հարկ էր նախ և առաջ ապահով ըլլալ թէ այդ ուղեւորը Լասէռի կոմսն էր։ Սոսր համար, պարտաւոր էր Լուիզիին սպասել, անոր հետ խօսիլ։

—Պարոն, հարցուց, այս տե՞ղ պէտք է սպասեմ Լուիզիին։

—Ոչ, ձիուն գտնուած տեղը երթալու է, Ուղեւորաց պանդոկը, քարափին վրայ։

—Շնորհակալ եմ, պարոն։

Կոմսուհին Տիլպիէֆը բարեւեց և հեռացաւ։

Վայրկեան մը վերջը, Ուղեւորաց պանդոկը կը հասնէր եւ Պ. Լուիզին կը հարցնէր։

—Մինչեւ Վինդիմիլլ գնաց, պատասխանեց պանդոկի մանչերէ մին։

—Այո՛, գիտեմ, Վենդիմիլլ տարաւ ճանբորդ մը զոր առաջ Նիսէն Մէնդոն բերած էր։

—Ձիմարիտ է։

—Այդ ճանբորդը հո՞ս իջաւ։

—Այո՛, բայց չատ չի մնաց հոս։

—Զինքը տեսա՞ք։

—Այո՛, տիկին, մինչեւ իսկ խօսեցայ հետը, ասկէց Կրաան երթալիք ամենէն կարճ ճանբան ցոյց տուի իրեն։

—Ի՞նքն է, մրմնջեց կոմսուհին։

Բայց չէր ուզեր որ տարակուսանաց նշոյլ մը անգամ մնար։

—Բարեկամս, յարեց թեթեւապէս դողահար ձայնով մը, կրնա՞ք ըսել ինձ թէ ի՞նչ տեսքով մարդ էր այդ ճանբորդը։

—Գլխուս վրայ, տիկին, պատասխանեց մանչն, որ ձեղանի օտարուհիէն հարցափորձուելուն և անոր պատասխան կարենալ տալուն վրայ չատ ուրախ էր։ Թուխ մարդ մըն է, բարձր հասակով, գորշագոյն մօրուքով և մազերով, դէմքը տրժգոյն և խիստ։ անշուշտ հարուստ մարդ մը, ոչ թէ սանկ ու նանկ մարդ մը։ Մեծահոգ դէմք մը ունէր և բնաւ գոհ չէր երեւեր։

Որչափ ալ անկատար ըլլար այսպէս ուրուագրեալ պատկերը, կոմսուհին դիւրաւ ճանչցաւ իր ամուսինը։ Հիմակ վստահ թէ կասն եւ իր աղջիկը Իտալիա էին, կը հրաժարէր երթալու գաղափարէն։

(Շարունակելի)

էր) Հէճալալ ըրանց կողմն վրայ, որ ծածկուած է այն մանր եւ տեսքով տգեղ խաղողը տուող որթերով, յորմէ կ'արտադրի թոքայի գինին։ Այս գինւոյ բաղադրութեան գաղտնիքն այն է որ ինչ ինչ բաղմակուտ հատապտուղներու հիւթը կը խառնուի թոքայի թարմ խաղողին հիւթին հետ։ Հինգ տեսակ ընտիր գինի կայ թոքայի։ Լաւագոյնն է Մէդէշմալէ, որ թարչալ գիւղէն կու գայ, և այս ըմպելին դրամով գնել ձեռք բերել անկարելի է։ Անոր ամենամեծ մասն Աւստրիոյ կայսրն ինք կ'ընդունի, յատուկ շտեմարաններու մէջ կը պահէ տարիներով, և ամեն տարի վեհապետաց եւ իշխանաց ոմանց նուէր կը ղրկէ։ Դեռ կը յիշուի յիսուն շիշ հին թոքայի նուէրը զոր Վիքթորիա թագուհւոյն ղրկեց Նորա գահակալութեան յիսնամեկին առթիւ, նուէր զոր այն ժամանակ Վիեննայի և Լոնտոնի լրագիրք «անգին» հռչակեցին, ըստ որում «անգիտ»։

ՍԵՐՊԻԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ալէքսանդր պատանի թագաւոր երկու խնամակալներուն և իւր դաստիարակին հետ հոկտ. ամսուն Աթէնք պիտի երթայ, յետոյ Կ. Պոլիս պիտի դայ, և աստի պիտի ուղեւորի Փեթերսպուրկ, Պերլին, Վիեննա և Հռոմ։

—Խզերու խնդիրը վերջացաւ Սերպիոյ և Աւստրիոյ-Հունգարիոյ միջեւ։ Հաղարաւոր խոզք ամեն օր Պելգրատէ կը ղրկուին Դանուբէն անդին։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՊԵՏՔ

Սեպտ. 7/19ի առաւուն Զօր. Քափրիվի գնաց Բալնոքի կոմսին մօտ, եւ երեք ժամէն աւելի առանձին խորհրդակցեցաւ անոր հետ, պարզելով իւր բովանդակ քաղաքական հիմնադիր, և նշանակելով թէ ի՛նչ ընթացքի կը մտադրէ հետեւիլ զանազան խնդրոց մէջ, — ընդ որս Սերպիոյ և Պուլկարիոյ խնդրոց մէջ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

Սուրբ Էջմիածնի Սինոդն յԱզգային Պատրիարքարան ուղղեալ մի հեռագրով կը յայտարարէ որ Թուրքիոյ մէջ գտնուող Հայ եկեղեցականներէն եթէ գանուին ցանկացողք ներկայ դառնալու Օրդինարական Սրբազան Միւռոնի, Ազգային Պատրիարքարանն թոյլատրէ այնպիսեաց դալ ի Ս. Էջմիածին յուխտ և յերկրպագութիւն, և կը ծանուցանէ միանգամայն թէ այս ուխտաւորութեան առթիւ ամենանախահոգ պատրաստութիւնք կատարուած են միջոցաւ Սինոդին։

11 Սեպտ. 1890

Հայոց և Յունաց Պատրիարքարաններու առանձնաշնորհմանց խնդրոյն քննութեան համար կազմեալ Ցանձնաժողովն երէկ եւս ի նիստ դումարեցաւ եղարքոսական պաշտօնատան մէջ և մինչեւ ուշ ժամանակ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

Ազգ. Պատրիարքարանի դործակատար Աբրահամ էֆէնտի Ֆրէնկեան երէկ Բ. Դուռն երթալով, Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Բեմիվ փաշային ներկայացաւ ինչ ինչ խնդրոց վրայ բացատրութիւն տալու համար։

Ա. Զ. Դ.

Ազգային կեդրոնական Վարժարան

Ի գիտութիւն ծնողաց եւ պաշտպանաց կը ծանուցուի թէ աշակերտք, մինչեւ ցվերջ սեպտեմբեր ամսոյ ժամ 4ին (Ը. Ե.) պիտի արձակուին վարժարանէն։

(Նկդ. Թեմատակալութեան)

11 սեպտ. 1890, Ղալաթիա,

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՐԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒՈՒՆՆԵՐՆ

Պրուսիայի Նահանգին Սէյֆիւտ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ապաիւլհալիմ էֆէնտի, գայմագամ Բալէնտուզի։

Նոյն Նահանգի Իյնէկէօլ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Նուսրէթ պէյ, գայմագամ Պոյապատի։

Գոսթամունիի Պոյապատ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Բիւշտի էֆէնտի, նախկին շրջանաւարտ Միւլքիյէ վարժարանին։

— —

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Բոլթուկալի արտաքին գործոց նախարար Պ. Հինձ Բիկպրօի, ելմտական նախարդ նախարար Պ. Օկիւսթօ Ժորէ Ֆոթհի և արքայական պալատան արարողապետ Վաս Էլքասոտաս կոմսին։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Լիզբոնեան օսմանեան ընդհանուր հիւպատոս Պ. Անթոնիո Վանդէլերի։

Ա.յլ և այլ կարգի պատուանշանք Բորթուկալի արտաքին գործոց նախարարութեան ներկայ էին Մոնդէպէլը կոմսն իւր պաշտօնատարներով, պապական նուիրակ Տ. Պոնէթի, Ազարեան Դերապայծառ, Ֆրանսական դաղթականութեան երեւելիք, դեսպանական մարմինը և օսմ. պաշտօնատարք ոմանք։

— —

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հալէպէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Սեպտեմբեր 9ին ու 10ին երեք հոգի հնտախտէ բռնուեր են եւ թէ առջի օրուան բռնուածներէ մին մեռեր է։

Տիարպէքիրէն եկած հեռագրոյ մը հաստատէ, սեպտեմբեր 8ին ու 9ին տարափոխիկ հիւանդութեան որ եւ է դեպք չէ պատահած եւ Նահանգին առողջապահական վիճակը կատարելապէս գոհացուցիչ է։

Դահիրէէն կը գրեն թէ Մասուահի մէջ օրը յիսուն հոգի կը մեռնի հընտախտէ եւ թէ իտալական կառավարութիւնը հրամայած է որ արձակուրդով ուրիշ տեղեր դտնուող բժիշկները Մասուա վերադառնան։

Աղեքսանդրիոյ քարանթինայի բժիշկը հեռագրաւ մը կը ծանուցանէ թէ Թորսինայի մէջ քարանթինա սպասող ուխտաւորաց առողջական վիճակը խիստ գոհացուցիչ է և թէ Աֆոնա շոգենաւն, որ քարանթինայի պարմանաժամն աւարտած է, 800 ուխտաւորներով երկուշաբթի օրը ճամբայ ելեր է մայրաքաղաքս դալու համար։

— —

ՐԷՖԹԻՃԻ ՏՈՒՐԲը

Աղեքսանդրիայէն կը գրեն թէ Եգիպտոսի օսմ. բարձր պատուիրակ Մուխթար փաշա Ընդարձակ տեղեկագիր մը ուղղեր է առ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն ի Կ. Պոլիս, յեղիպտոս ներմուծեալ օսմանեան ծխախոտի տրոց (ռէֆթիյէ) մասին, յորում կ'առաջարկէ որ կայս. կառավարութիւնը յանձնաժողով մը կազմէ պաշտօն տալով նմա այս խնդիրը լուծել, պահպանելով հանդերձ թուրքիոյ շահերը։ Ցանձնաժողովը պիտի քննէ այն միջոցներ որոցմով կարելի է, համակերպելով հանդերձ եգիպտոսի փափագանց որ ռէֆթիյէին չնչումը կուղէ, և նպաստելով հանդերձ երկուց երկրաց միջեւ կեցած առեւտրական բարւոք յարաբերութեանց, ո՛ր և է վնաս չի պատճառել օսմանեան գանձուն որ տարին 200,000 ոսկւոյ մօտ դումար մը կը գանձէ այդ տուրքէն։

ԱՐԴԻԼԵԱԼ ԼՐԱԳԻՐՔ

Բարիզ հրատարակեալ Էվենէմ եւ Մ-ռէն լրագրաց ի Թուրքիա մուտքն արգիլուեցաւ։

— —

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱՆ

Ղալաթիոյ Պորսայի վարչութիւնը պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ Պորսային մէջ դրամական գործառնութեամբ զբաղող միջնորդք երբ հաշիւ մը գոցելու համար առու ծախի գործողութիւն մը կատարեն, պարտին թէ՛ այս գործողութիւնը և թէ՛ յաճախորդին պարտուց քանակութիւնը արձանագրել տալ Պորսայի վարչութեան, որ հարկ եղածն ի գործ պիտի դնէ եթէ յաճախորդը մինչեւ երեք օր իւր պարտքը չվճարէ։

— —

ՄԱԽՍՈՒՍԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Ծանուցուեցաւ թէ Մախսուսէի վարչութիւնը փոխառութիւն մը պիտի կնքէ։ Արդ, Սպանոյ այս առթիւ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ։

Մախսուսէի վարչութեան որոշած փոխառութիւնը 40,000 ոսկի էր, որ ինը առ հարիւր տոկոսով Սօսիէթէ ժէնէրալ դրամատունէն պիտի կընքուէր։ Այս դումարի 30,000 ոսկին Դարամանեան ընկերութեան պիտի վճարուէր ի հաշիւ այն 40,000 ոսկւոյ, զոր վարչութիւնը հանքածուխի հաշուէն կը պարտի նոյն ընկերութեան։ Մնացեալ 10,000 ոսկւով պիտի վճարուէր այն փոխառութիւնը զոր Շահէն և Այոբ շոգենաւերու գնման համար վարչութիւնն ըրած էր Լսաեան դրամատունէն։ Կղզիներու գծին հասոյթն այս պարտքի փոխարէն Լսաեան դրամատան թողուած ըլլալով, այդ հասոյթի պիտի ազատուէր եւ նոր փոխառութեան իբրեւ փոխարէն ցոյց պիտի տրուէր։ Այդ գծի տարեկան հասոյթը 20,000 ոսկի ըլլալով, երկու տարիէն կարելի պիտի ըլլար վճարել այդ փոխառութիւնը։ Այդ երկու տարուան միջոցին Սօսիէթէ ժէնէրալ դրամատան հատուցանելի տոկոսն ևս Դարամանեան ընկերութիւնը պիտի վճարէր ի փոխարէն այն դիւրութեան զոր վարչութիւնը պիտի տար վճարելով Դարամանեան ընկերութեան ունեցած պահանջին մեծ մասը։

Արդ, այս կարգադրութեանց առթիւ բանակցութիւններ կատարուելով, խնդիրը Վեհ. Սուլթանին մատուցած էր։

Ն. Վեհափառութիւն հրամայած է որ այդ փոխառութեամբ վճարելի պարքերը կա՛մ վարչութեան՝ Սպարապետի Դուռէն ունեցած 80,000 ոսկւոյ պահանջքէն եւ կամ ուրիշ եղանակաւ մը կարգադրուի։

Վեհ. Սուլթանը միանգամայն հրամայած է որ իւր Իրատէին հաստատած պէտք եղած տնօրինութիւններն ընել յանձնարարուի Ծովային Նախարար Վսեմ. Հասան փաշայի եւ Ելմտական Նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշայի։

—Իտարէի Մախսուսէի տնօրէն դնդապետ Սամի պէյ հրաժարած ըլլալով, իրեն յաջորդած է դեր-դնդապետ Հաճի Մէհմէտ պէյ։

— —

ՆԵԱՆԱՌՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁԵՐ

Օսմանեան զօրաբանակաց նշանառութեան փորձեր կատարելու ժամանակն հասած ըլլալով, կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ բաց ի Ա. զօրաբանակէն, միւս բոլոր զօրաբանակները նշանառութեան փորձեր կատարեն։ Սպարապետի Դուռը զօրաբանակաց հրամանատարներուն հաղորդած է կայս. սոյն հրամանը։

— —

ՄԱՔՍԱՀՈՑՍՔ ԵՒ ԴԷՏՔ

Բէյթի վարչութիւնը մինչեւ ցարդ օրական 5 դրուշ կը վճարէր ծխախոտի մաքսախոյսութեան համար բանտարկեալ իւրաքանչիւր անձի։ Նախարարաց Խորհուրդը նկատելով որ այս կերպով մաքսախոյսք կը քաջալերուին իրենց արուեստն ի գործ դնելու, որոշած է որ յետ այսորիկ այդ կարգի բանտարկեալք ևս, միւսներուն նման, իրենց օրական հացի պարէնը միայն ունենան։ Ծախսուց երեք չորրորդը Բէյթիին կողմէ պիտի վճարուի եւ մէկ չորրորդը դատարանաց մնուկներէն։ Նախարարական սոյն որոշումն հաղորդուեցաւ ամեն կողմ։

—Միտիլիէնէ կը գրեն թէ Բէյթիի բոլոր դէտերը բանտարկուեր են Թէմէթիւի տուրքը չի վճարելնուն պատճառաւ։ Դէտերը կը գանգատին եղեր թէ իրենցմէ պահանջուած տուրքը ուրիշներէ առնուածէն անհամեմատ կերպով բարձր է։ Այսպէս, դէտ մը որ 250 դրուշ ամսական կ'ստանայ պարտաւոր է տարին 150 դրուշ վճարել, մինչ վաճառականք որք տարին հարիւրներով կամ հազարներով ոսկի կը չահին, դասակարգութիւն մը ունին և 40, 60, 80 կամ աւելի դրուշ կը վճարեն ըստ իրենց յայտարարութեան։

— —

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔ

Ներկայ տարւոյ մարտէն մինչեւ օգոստոս, Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան վեցամսեայ հասոյթք 27.000 ոսկւոյ առաւելութիւն մը ունեցած են բաղդատմամբ նախորդ տարւոյ միեւնոյն ժամանակամիջոցին։

— —

ՍԵԼԱՆԻԿԻ ՀՐԿԻԶԵԱԼՔ

Աթէնքի երեւելիներէն Պ. Սինկրոս յանձն առած է իւր անձնական ծախիւք կառուցանել տալ Սելանիկի Ցունաց առաջնորդարանն, եկեղեցին ու կրթական հաստատութիւններն, որք այրած են։ Այս նպատակաւ Պ. Սինկրոս տասնըհինգ հազար ոսկի պիտի ծախսէ, բաց ի ապահովագրական ընկերութեանց կողմէ վճարուելիք գումարներէն, որք նոյնպէս պիտի յատկացուին հրկիզեալ շէնքերու վերաշինութեան։ Պ. Սինկրոս, որ իր կնոջ հետ Վալոս կը գտնուէր, հեղինական եղբայրներ մարտանաւով ճամբայ ելեր է Սելանիկ ուղեւորելու համար, ընկերակցութեամբ քանի մը երկրաչափներու որք պիտի պատրաստեն նոր շէնքերու յատակագիծը։

Պ. Սինկրոսի այս բարեգործութիւն յոյժ լաւ տպաւորութիւն յառաջ բերած է Աթէնքի մէջ և այս առթիւ Ս. Փրկչի պատուանշանի մեծ խաչը պիտի շնորհուի նմա։

—Սելանիկի հրկիզելոց ի նպաստ Մարսիլիոյ մէջ բացուած հանգանակութեան գումարը 15.000 Ֆրանքի հասեր է։

— —

Բէյթի տնօրէն Պ. Օպուանոյի վրայ եղեռնական փորձ մը կատարող Պէնտա անուն անձը աւստրիական հպատակ ըլլալով և Պ. Օպուանօ ամերիկեան հպատակ, այդ երկու հիւպատոսարանք հաւաքական ձեռնարկներ ըրած են ոստիկանութեան նախարարութեան մօտ՝ որպէսզի Պէնտան աւստրիական հիւպատոսարանին յանձնուի։

—Եգիպտոսի հանրային պարտուց վարչութեան պատուիրակք հաւաներ են 150 հազար եգիպ. ոսկւոյ փոխառութիւն մը ընել եգիպտական Գանձուն։ Այդ գումար պիտի յատկացուի Խտիվիէի վարչութեան համար երեք շոգենաւուց գնման։

—Առեւտրական եւ Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Վսեմ. Բայիզ փաշա խմանալով անցեալ օրուան Ցէնէր Պաղչէի երկաթուղւոյ արկածն, յատուկ պաշտօնեայներ ղրկած է ի կէօզ Թէփէ Մէմտուհ պէյի քէօշկը։ Պաշտօնեայք այդ դէպքին վրայ մանրամասն տեղեկագիր մը պատրաստած եւ ստորագրել տուած են Մէմտուհ պէյի ու իւր ընկերներուն։

—Հեռագրական ու Թղթատարական վերատեսուչ Հասան Ալի էֆէնտի երկու օրէ ի վեր հիւանդ է։

—Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը տեղեկանալով որ Այտընի երկաթուղեայ ընկերութիւնը Բունարի կողմը քարափին վրայ ինչ ինչ շինութիւններ կը կատարէ, տեղւոյն կուսակալութեան հեռագրած էր դադրեցնել տալ այդ շինութիւնները։

Կուսակալութիւնը պատասխանելով ըսած է թէ շինութիւնք բոլորովին աւարտած են և հետեւաբար հրահանգ խնդրած է թէ ինչ պէտք է ընել։

—Բաղաքապետութիւնը յատուկ պաշտօնեայ մը կարգած է հսկելու համար որպէս զի կենդանւոյ՝ որոշեալ տուրքէն աւելի չառնուի։ Այս պաշտօնեայ տասն օրէ ի վեր գործի ձեռնարկելով արդիւնք է այդ օրինազանցութիւնը եւ պաշտօնեան կը գրէ թէ մէկ քանի գանթարիներ, որք աւելի տուրք առած էին։

—Կէլիպօլուէն կը գրեն թէ անցեալ օր ծագած փոթորիկը մեծ վնասներ պատճառեր է և թէ տասն և ութ վարկեանի չափ անընդհատ չգանակի խոշորութեամբ կարկուտ տեղալով բոլոր հունձքերն ոչնչացուցեր է։ Վերջերս կառուցուած մզկիթը բաւական վնասներ կրեր և գերեզմանատան շուրջը գտնուած պատերը փլեր են։

—Երէկ առաւօտ Ֆոսքոլօ ընկերութեան Օ Տէօ Ֆէլը նաւաձիգ շոգենաւը Տոլմա Պաղչէի առջեւ առագաստանաւ մը քաշած պահուն այս վերջնոյն գերանը թաղեա շոգենաւին դարնուելով, բաւական վնաս պատճառեց։

—Երէկ Պոլսոյ կողմի Թրամվէյի կառքերէ մին Աքսարայէն անցած պահուն Հաճի Եորկի անուն մարդ մը կոխոտեց։ Հաճի Եորկիի մէկ թեւը կոտրեցաւ և երեսին վրայ ծանր վիրքեր ստացաւ։ Ոստիկանք վրայ հասնելով կառապանը ձերբակալեցին և վիրաւորեալն հիւանդանոց փոխադրեցին։

—Եգիպտոսի գերմանական ընդհանուր հիւպատոս անուանուած է Լոնտոնի գերմանական գեսպանատան խորհրդական կոմս Լայտրն։ Բ. Դուռը վաւերացուցած է սորա պաշտօնը։

—Հաֆէզ-Ն կ'իմանայ թէ Բէյթի վարչութեան Հռոդոսի ծխախոտի մթերանոցի հաշուոց մէջէն 230 ոսկւոյ բաց մը տեսնուելով, պաշտօնեայն՝ Պ. Մոս ձերբակալուեր է։

—Կայս. հրամանաւ՝ Ֆոն Շլիկէն փաշայի պաշտօնավարութեան պայմանագրութիւնը նորոգուած է։ Շլիկէն փաշա երկու ամսուան համար իւր հայրենիքը պիտի երթայ և յետոյ մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ։

—Զինուորական Քնինէ Ցանձնաժողովոյ անդամ Հասան Բէյզ փաշա, որ պաշտօնով Ադրիանուպոլիս կը գտնուի, ինչ ինչ խնդիրներ մատուցած է Վեհ. Սուլթանին և ասոր վրայ Ն. Վեհափառութիւն հրամայած է որ Գրբզ Քրիսէի կողմը զինուորական քննութիւններ կատարելու համար յանձնաժողով մը կազմուի զինուորական բարձրաստիճան սպայներէ։

— —

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Օսմանեան թղթատարութեան Կանոնադրոյն մէջ ինչ ինչ փոփոխութիւնք եղած են, որոց համեմատ թղթատարութեան ներքին կանոնադրոյ 27րդ յօդուածը բարեփոխուած է հետեւեալ կերպիւ։

Ցանձնարարեալ նիւթերն երբ հասցէին յանձնուին, ստացագիր մը պիտի առնուի պահուելու համար այն թղթատարատան մէջ, որուն միջոցաւ հասցէին յանձնուած է այն։ Առաքողք կրնան յանձնարարութեան արժէքէն զատ, ինչպէս միջազգային թղթատարութեան մէջ կը գործադրուի, առանձին 40 փարա վճարելով ստացագիր մը պահանջել թէ ղրկուած նիւթը թղթատարի յանձնուելէ մինչեւ երեք ամիս հասցէին յանձնուած է. սակայն հասցէին տիրոջ ստորագրութիւնը կրող այդ ստացագրեր պիտի փոխանակուին այն ստացագրոյն հետ զոր առաքողն ըստացած էր իւր յանձնարարեալ նիւթին համար։

Թղթատարատան ներքին կանոնադրոյ 32րդ յօդուածին վրայ հետեւեալ յաւելուածն եղած է։

Բաց ի աւանդներէ և գինն որոշեալ նմոյշներէ, լրագիրներ, տպագրեալ թուղթեր, քառթ բոսթաներ և այն ամեն նիւթեր որք դիւրաւ կը բացուին ու կը քննուին և որոց փոխադրութեան ծախքն ածան է, յանձնարարութեամբ (—ըէյմանթ) պիտի ընդունուին, ըստ տրամադրութեան 27, 29, 30, 31 ու 32 դ յօդուածներով սահմանեալ պայմանաց և որոշեալ ծախքէ զատ քառասուն փարա ևս պիտի առնուի իբրեւ յանձնարարութեան ծախք։

Թղթատարատան ներքին կանոնադրոյ աւանդներու սակագինը բարեփոխուած է հետեւեալ կերպիւ։

Ա. Օգտաւէտ։—Ոսկի ու արծաթի ձոյլեր, կամ ոսկի ու արծաթի խառն դրամներ, թղթադրամներ և արժէքուղթեր պարունակող աւանդներէն և գինն որոշեալ ամեն տեսակ նիւթերէ թղթատարական ծախք պիտի առնուի տեղւոյն հեռաւորութեան և այդ նիւթերու արժէքին ու ծանրութեան համեմատութեամբ։

Բ. Օգտ.—Տեղւոյ այդ հեռաւորութիւն հինգ հիւղի բաժնուած է։ Ա. նահանգի մէջ գտնուած թղթատարատունները, Բ. երկու սահմանակից նահանգաց թղթատարատունները. Գ. մէկ նահանգի մը և ուրիշ երկու նահանգներու թղթատարատունները։ Դ. երկու նահանգներու և ուրիշ երկու նահանգներու թղթատարատունները։ Ե. երեք և աւելի նահանգներու և ուրիշ երկու նահանգներու թղթատարատունները։

Ծովու ճամբով կատարելի փոխադրութեանց համար Սև ծովը իւր ծովեզերքներով մէկ նահանգ մը, Միջերկրականը, Մարմարան, իրենց ծովեզերեայ քաղաքներով մէկ նահանգ և Կարմիր ծովը ծովեզերեայ քաղաքներով մէկ նահանգ պիտի համարուին։ Պոլիս իւր դրեց պատճառաւ Սև ծովու ու Միջերկրականի միջտեղ գըտնուելով, Սեւ ծովու առաքմանց համար նոյն ծովու ծովեզերք պիտի համարուի նոյնպէս Միջերկրականի համար։

Պրպի, Պէնկպիի և Երուսաղեմայ գաւառներն որք ուղղակի կեդրոնին հետ յարաբերութիւն ունին իբրեւ ինքնուրոյն գաւառ՝ իբրեւ մէկ նահանգ պիտի համարուին։ Միայն Զաթալճան ու Նիկոմիդիայ գաւառները Կ. Պոլսոյ մէջ պիտի համարուին։ Զորի գաւառը՝ Հալէպի և Լիբանանն ալ Պէյրութի նահանգաց համար կատարելի գործողութեանց պիտի ենթարկուին։ Վերոյգրեալ հինգ ճիւղերու հաշիւը պիտի որոշուի այն ճամբուն համեմատութեամբ որ թուով ամենէն քիչ նահանգներէն կանցնի։

Գ. Օգտ.—Ինչպէս նշանակուած է առաջին յօդուածին մէջ, արժէքի կամ ծանրութեան համեմատութեամբ առնուելիք փոխադրութեան ծախքը պիտի հաշուի Դ. յօդուածով ցոյց տրուած յաւելեալ քանակութեանց համեմատութեամբ և ծախքը պիտի առնուի արժէքէն ու ծանրութենէն որն որ աւելի ըլլայ։ (Այսինքն, եթէ արժէքն աւելի է արժէքին վրայ և եթէ ծանրութիւնն աւելի է ծանրութեան վրայ պիտի առնուի փոխադրութեան ծախքը։)

Ե. Օգտ.—Վերոյգրեալ յօդուածով ցոյց տրուած սակագնէն բացառութիւն մը կը կազմեն հետեւեալները։ Սեւ ծովու, Միջերկրականի ու Մարմարայի և Կարմիր ծովու իւրաքանչիւրին ծովեզերեայ մէկ քաղաքի թղթատարատունէն միւսը ղրկուելիք աւանդներու և արժէքաւորներու համար, փոխադրութեան ծախք պիտի առնուի միայն արժէքին վրայ, առանց ծանրութենը նայելու։ Այսպէս այդ նիւթերու արժէքին իւրաքանչիւր հազար ղրուշին համար երկու պիտի առնուի իբրեւ փոխադրութեան ծախք։ Ընկերութեան մը կամ վարչութեան մը այն աւանդներէն ու արժէքաւոր նիւթերէն, որք երկաթուղւոյ մը մէկ ճիւղին վրայ գտնուած երկու թղթատարատանց միջեւ կը փոխադրուին, արժէքի իւրաքանչիւր հազար ղրուշին համար ընդհանուր կերպիւ երեք ղրուշ պիտի առնուի։ Ուրիշներու համար ևս ընդհանուր սակագնոյն համաձայն փոխադրութեան ծախք պիտի առնուի։

Ա.յլ և այլ դոյզերու փոխադրութեան ծախսուց սակագինն ևս փոխուած է հետեւեալ կերպիւ։

Որոշեալ կամ անորոշ ժամանակներու մէջ տպագրուած տետրակներու, կազմուած կամ անկազմ գրքերու, ձայնագրութեան տետրակներու, այցետոմսերու, քառթ բոսթաներու, ձեռագիր գիրքերու կամ տետրակներու էջերու, փորագրեալ պատկերներու, լուսանկարներու, նկարներու, աշխարհագրական տետրակներու, ցուցակներու և ամեն տեսակ ծանուցումներու իւրաքանչիւր 50 կրամին համար 10 փարա պիտի առնուի իբրեւ փոխադրութեան ծախք, պայմանաւ որ 2000 կրամը չ'անցնի։ Առեւտրական անարժէք նմոյշներու, որոց ծանրութիւնը մինչեւ 250 կրամ է, իւրաքանչիւր 50 կրամին համար 10 փարայ պիտի առնուի։ Եթէ 250 կրամն անցնի, իւրաքանչիւր 50 կրամն, իբրեւ ծրար համարուելով, 20 փարա պիտի առնուի, պայմանաւ որ ծանրութիւնը 2000 կրամը չ'անցնի։

Այս սակագնոյն վրայ աւելցուցած է հետեւեալ յօդուածը։

Ի բաց առեալ գոյքերու սակագնոյն 6րդ և բարեփոխեալ 7րդ յօդուածը, ծովեզերեայ թղթատարատանց միջեւ միայն ծովու ճամբով փոխադրեալ լրագիրք և 7րդ յօդուածին մէջ նշանակեալ տպագրեալ գրութիւնք և առեւտրական նիւթերու նմոյշներու, մինչեւ 75 կրամին համար 10 փարա պիտի առնուի իբրեւ փոխադրութեան ծախք, պայմանաւ որ 250 կրամը չ'անցնի։ Եթէ այդ նիւթերու ծանրութիւնը 75 կրամէն աւելի ըլլայ, աւելի եկած իւրաքանչիւր 75 կրամի կամ կոտորակին համար տասնական փարայի յաւելում մը պիտի ըլլայ։

ԱԶԱՏԱՄ ԸՆՏԱՆԻՔ ՄԸ

Սելանիկէն հետեւեալը կը գրեն.

Դիւրակեցիկ ընտանիք մը վերջին հրդեհին մէջ իր տունն եւ կարասիները կորսնցնելու դժբաղդութիւն ունեցած էր։ Ընտանիքին պետը հիւանդ ըլլալով, հրդեհի դէմ ապահովագրութեան մուրհակը նորոգելու համար լրացեալ պայմանաժամը թող տուած էր որ անցնի։ Ընտանիքն, երէկ հարուստ եւ այսօր աղքատ, յուսահատութեան մէջ կը գտնուէր, եւ գործերն ալ երեսի վրայ մնացած էին՝ պետին հիւանդութեանը պատճառաւ։

Չէր ուզեր դիմել հանրային նպաստին, կը կարմրէր մտածելով թէ պիտի հարկադրուէր օգնութեան կտրուելու. կինն իր նրբամտութեամբ միջոց մը կը մտածէր այս նուաստութենէն ազատելու համար զինքն, երբ յիշեց թէ ամուսինը տասը տարի առաջ ապահովագրական մուրհակ մը կնքած էր կենաց համար վիեննայի ԽԱՐԻՍԱ ընկերութեան հետ (տեսակ մը խնայողական սնուցվ.)։

Կինը դիմեց այդ Ընկերութեան Ընդհանուր Տնօրէնութեան, կանխավճար մը խնդրելով արդէն եղած վճարումներուն վրայ։ Տնօրէնութիւնն անմիջապէս նպաստաւոր պատասխան տուաւ, ինչպէս կ'ընէ նմանօրինակ պարագայից մէջ, եւ այսօր խեղճ կինը կարող է իւր հիւանդ ամուսինը դարմանել տալ լաւ բժշկի մը ձեռքով։

Մեր ընթերցողաց ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այս գործնական դէպքին վրայ, որ մարդս կ'ազատէ ամէնէն անակնկալ արկածներէ։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ԾՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՑԻ

Պ. Թօմա Հօլտէնի ֆանթազիներու ներկայացումը փայլուն յաջողութիւն մը կը գտնէ ամեն գիշեր ի Նոր Թատրոն։ Կը խնդրուի մեկնել ծանուցանել թէ յառաջիկայ ուրբաթ ցերեկ եւ. ժամ 2ին արտասովոր ներկայացում մը պիտի տրուի։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԲ

Աշխարհահռչակ երկրախոյզ Պ. Սթէնլիի «Ուղեւորութիւնն ի Խաւարակուռ Ափրիկէ» որ Աբնէլի մէջ իբր թերթօն հրատարակուելով այնքան անյագութեամբ լսուեցաւ հասարակութենէն, այս անգամ գրքոյկի ձեւով, եւ մէջն ունենալով մի յատուկ քարտէս ուղեւորութեան վայրացն, հրատարակութեան ելած է Բիւզանդեան գրատան կողմանէ, Աբնէլի մաքուր տպագրութեամբ, և նուէրի համար ալ մասնաւոր գեղեցիկ կազմով, եւ կը վաճառուի ի գին 3 դահեկանի, նոյն գրատան մէջ, Սեղրոս խան թիւ 5, Ղալաթիա, և ամէն գրավաճառաց քով։

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐ

ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ Ի Ց. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆԷ

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Կ. Պոլսոյ և շրջակայից, յատակագիծ պատկերով Վ.ոտիսի։— Աշխարհագրութեան ուսումը ըստ նորագոյն մեթոտի տեղագրութենէ սկսելու համար անհրաժեշտ դասագիրք մ'է ի պէտս Պոլսոյ վարժարանաց։ կը ծառայէ նաեւ իբր ընթերցանութեան գիրք ժողովրդեան։ գրքի մաքուց համար ունի ցաւելուած մը՝ Կ. Պոլսոյ խաներուն ընդհանուր ցուցակը 100 փող։

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Նախապատրաստական դասագիրք։ Բնական, Ուսումնական և Քաղաքական։ Տպագրութիւն հինգերորդ բարեփոխեալ և ճոխացեալ։ Մանկավարժական նոր և գիւրուսոյց եղանակաւ պատրաստուած և մանկական բազմաթիւ պարզ եւ ընտանի խնդիրներով ճոխացած։ 3 ղրշ։

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր գասագիրք։ Տեսական և գործնական։ Մանկավարժական նոր և գիւրուսոյց եղանակաւ և պարզ ու գիւրըմբռնելի ապացոյցութեամբք պատրաստուած։ կը բաժնուի երեք մասերու։

ՄԱՍՆ Ա.—Զորս գործողութիւն ամբողջ թուոց, 650ի մօտ հրահանգներով և գործնական խնդիրներով։ Բ. տպագրութիւն բարեփոխեալ և ճոխացեալ։ 4 ղրշ։

ՄԱՍՆ Բ.—Զատիչ, կշռաբ և դրամք։ Ցանորդական կոտորակք, Յատկութիւն թուոց։ Հասարակ կոտորակք։ Թուոցերոյ հին և նոր չափուց և կշռոց բաղդատութիւն։ Նոյն չափուց և կշռոց գիներուն բաղդատութիւնը։ մօտ 500 հրահանգք և գործնական խնդիրք։ Ազնուակք։ 4 ղրշ։

Ա. և Բ. ՄԱՍՈՒՆԵՐ միասին կազմուած 7 ½ ղ.

ՄԱՍՆ Գ.—(Մամլոյ ներքեւ)

Հեղինակին հասցէն. Յոհան Գ. Փալագաշեան, Կ. Պոլիս. Ուղղուն Զարշը-պաշը, Փոթագրիշ Եղուանդէն։ Փալագաշեանի խանութը, թիւ 402 7—20

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՈՂՈՂՄՈՒՆՔ Ի ՖՐԱՆՍԱ

ԿՐԸՆՈՎ, 22 սեպտ.— (Ա. Հ. Գ.) — Տեղատարափներուն պատճառաւ, Ռօն գետին և առուակներուն ջուրերն յորդեցան, և մեծ վնաս պատճառեցին եղերաց։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹԱԳԱՒՈՐ

ՊԵԼԿՐԱՏ, 22.—(Ա. Հ Գ.)—Ալեքսանդր թագաւոր իւր հօր հետ հոս վերադարձաւ, և խնդութեամբ ընդունուեցաւ ժողովրդեան կողմէ։

Ի ՊՈՒԽԱՐԱ

ԲԵՌԼԻՆԻՐԿ, 23.—Ելեւմտից Նախարար Պ. Վիշնէկրացքի Պուխարա հասաւ և ընդունուեցաւ Էմիրէն, որ իւր պատուանշանին առաջին կարգը շնորհեց նմա, եւ բաց աստի, ըստ արեւելեան սովորութեան, շքեղ ընծայներ նուիրեց։

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼԻ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ԼԻՍԱՌՈՆ, 23.—Թագաւորն երէկ քիչ մ'աւելի ադէկ էր։ Ի մօտոյ Պէլէմի դղեակը պիտի վերադառնայ։

ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ

ՊԵՐՆ, 23.—Զուիցերիոյ Ազգային Ժողովը և Պետական Խորհուրդն այսօր բացուեցան։ Այս առթիւ նախագահներուն արտասանած ճառերն հաւանութիւն կը յայտնեն թէսէնի գաւառին վերջին դէպքերուն առթիւ Դաշնակցային Խորհրդոյ հետեւած ընթացքին։

ՀՆՏԱԽՏ ՑԱՓԻՐԻԿԷ

ՄԱՍՈՒԱ, 23.—Հնտախտն այս իտալեան գաղթականութեան մէջ կը շարունակէ, բայց ծանր չէ։ Այնու հանդերձ, իտալացի զօրքերէն ոմանք հնտախտ բռնուեցան։

Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՈՖԻԱ, 23.— Ֆերտինանտ իշխանին քոյրն երեկ իրիկուն Վառնա հասաւ, և եռանդագին ընդունելութիւն մը գտաւ։ Քաղաքապետը բարի գալուստ մաղթեց գերմաներէն լեզուաւ։

ՀԱԿԱԳԵՐԵՎԱՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

ԲԱՐԻԶ, 23 սեպտ. — Հակագերեւարական Համաժողովն այսօր իւր առաջին նիստն ըրաւ։ Ֆրանսական յանձնախմբին, նախագահն, Համաժողովին նախագահ ընտրուելով, բարի գալուստ մաղթեց օտար պատուիրակներուն, մասնաւորապէս Անգլիոյ պատուիրակներուն, «այն մեծ ազգին որ այնչափ բան կ'ընէ քաղաքակրթութեան համար»։ ապա ներբողեց Լավիժերի կարդինալն։ Ի վերջոյ, խնդրեց Համաժողովին անդամներէն որ ամբողջ աշխարհի մէջ շարժում մը յառաջ բերեն վերջնապէս յաղթելու համար գերեւարութեան։ Համաժողովը վաղը պիտի ունկնդրէ Լավիժերի կարդինալին։ յետոյ պիտի քննէ առաջարկեալ որոշումները։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 23.—Բոլ. Բոչեֆոդէնի խօսքին նայելով, Վիլհէլմ կայսր հոկտեմբերի 1ի առաւօտուն Վիեննա պիտի հասնի. նախ պիտի երթայ կայսերական պալատն և անկից Շէօնպրուն, ուր պիտի ճաշէ. յետոյ պիտի մեկնի ի Սգրիա։ Վիլհէլմ կայսր հոկտեմբեր 8ին պիտի մեկնի ի Պերլին՝ առանց Վիեննայէն անցնելու։

ՊԵՐԼԻՆ, 23.— Այսօր Կրուզոնի զինարանին մէջ պիտի սկսին նոր զէնքերով նշանառութեան փորձերը։ Բացի Ֆրանսայէն ամէն ազգաց պատկանող 200 սպայք ներկայ պիտի գտնուին այս փորձերուն։

—Գոնոնթի դքսուհին, հարս Վիքտորիա թագուհւոյն, գերմանական զօրագունդի մը պետ անուանեցաւ։

—Նոբդ Տէյչ. Ալի. Զայտնէնի կը հաստատէ թէ, Սիլեզիոյ ռազմափորձերուն ատեն, Բայնքի կոմսն և Պ. Ֆոն Քաբրիվի առիթ և ժամանակ ունեցեր են իրենց կարծիքները փոխանակելու և թէ Բայնքի կոմսը մէկ ժամու տեսակցութիւն ունեցեր է Վիլհէլմ Կայսեր հետ։ Բոնչնդոքի տեսակցութեան տպաւորութիւնք գոհացուցիչ են ուրեմն։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 12 Սեպտ.

Այսօր Հրէից տօն ըլլալուն պատճառաւ Ղալաթիոյ Պորսան գոց է։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 23 Սեպտեմբեր, ժամ 3 վայր. 46 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 45
» » 4 ½ %	106 15
Օսմանեան ջոնսոլիսէ Սէրի Դ.	19
Օսմանեան երկաթուղի	84 25
» Բէժէյի բաժնեթուղթ	325
Պանք Օթօման	644 62 ½
Գրէտի Լիոնէ	808 75
Իտալական Ռանթ 5 %	94 97 ½
Հելլէնական 5 %	476
Բրիսրիթէ Թուրք (1890)	415 62 ½
Եգիպտական փոստաթուղթ	491 62 ½
Պանք տը Բարի	872 50
Օսմ. մաքս. արտէթուղթ	472 50
Սուէզեի ջրանցք	2435
Սպանիական արտաքին	78 7/16
Ռիօ Թինթօ	676 25
Մեռիտիոնս	703 75
Զէջ Լոնտրայի վրայ	25 27 ½

Լոնտոն, 23 Սեպտ. ժամ 6 վայր. — երեկոյ

Անգլ. ջոնսոլիսէ	95 3/16
Օսմ. » Սէրի Դ.	18 11/16
» » » Ա.	43 1/8
» » » Բ.	24 3/8
» » » Գ.	18 3/4
Թղթադրամներ 1877	103 1/2
Պանք Օթօման	15 9/16
Եգիպտական փոստաթուղթ (էնթիթէյ)	97 3/8
» առանձ. (բրէմիւլէթէ)	— —
Տարբա Սանիէ	— —
Տօմանիա (փոխառ. Թօքիլը)	102 1/4
Հելլէնական 5 %	93 1/2
Մոնոբոլ »	78
Ռուսական 1889	99 1/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 27 ½

Վիեննա, 23 Սեպտ. ժամ — վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի	37 60
» Բէժէյի բաժնեթուղթ	137 50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	112 80

Պերլին, 23 Սեպտ. ժամ — վայր. —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 37 ½
Բուլղարական	260 ½
Օսմանեան երկաթուղի	83 60
Օսմանեան ջոնսոլիսէ Սէրի Դ.	19

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնն շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ օգոստոս ամսոյ նուիրատուաց անուանքը։

Բարեգութ Տեարք և Ազնուասիրտ Տիկնայք,

Զաթալ խանի կոչկակար բարեպաշտ ազգայինք իւրանց բարի և գովելի սովորութեան համեմատ այս տարի եւս 1360 զրուշ, Սամաթիոյ Պատ. Սանուց ընկերութիւն 540, Մեծ մաքսի բեռնակիր եղբարք 353, Սեբաստիոյ Խանձար գիւղի ազգայինք 200, Սեբաստիոյ Բաշա գիւղի ազգայինք 120, Յակոբ Սրմաքչեան 115, Սեբաստիոյ Պինկէօլ գիւղի ազգայինք 100, Սեբաստիոյ Կովան գիւղի ազգայինք 100, Մանուկ Վէրտիեանէ ձեռամբ Ալէքսան Բէօլէեանի 100, Մեծ Շուկայի պահապանք, որպէս անցեալ տարի, այս տարի եւս 100, Անտոն Տարբճեան 95, Գրիգոր Գասպարեան 47½, Զէմպէրճի Նազարէթ 40, Յարութիւն Մասքալճեան 30, Սեբաստիոյ Բարին գիւղի ազգայինք 30, Սեբաստիոյ Խոշմարա գիւղի ազգայինք 30, Սեբաստիոյ Խանթարօղ գիւղի ազգայինք 30, Սեբաստիոյ Խանթարօղ գիւղացի Գրիգոր Մկրտիչեան 20, Բէխտար Օհան 20, Տիգրան Յարութիւնեանի սրճարանէ հացագին 20, Ղուկաս Պօշնակեան 20, Կոզմոզ Ատիլեան 20, Գէորգ Բէշկեայեան 20, Ստեփան Յ. Էպէեան 20, Բարեսէր ոմն 18։ Գումար 3 548 ½։

Աղէքսանդրիա բնակեալ Վսեմ. Պողոս պէյ Աշըգեան իւր հանրածանօթ բարեսրտութեամբն և աղքատասիրութեամբն այս տարի եւս բարեհաճեցաւ նուիրել 50 զամբիւղ բրինձ, Յակոբ Այճեան 1 ոչխար, 38 հօխայ բրինձ, Բարեպաշտուհի Տիկին ոմն 142 հատ սեխ, Մեծ Շուկայի պահապանք 4 ոչխար, 98 քիլօ հաց, 25 հօխայ բրինձ, 8 հօխայ իւղ, Բարեպաշտուհի Տիկին Ոմն 2 հատ ոչխար (քօչ), Բարեպաշտուհի Տիկին Ոմն 2 հատ ոչխար (քօչ), Բարեսէր Ոմն՝ 1 ոչխար, 1 այծ, Բարսեղ Սպէնճեան 2 ոչխար, Պէյազիտի Միհրան Կիւլէսէրեան 1 ոչխար, Տիկին Մաքրուհի Յ. Կիւլպէնկեան 1 ոչխար, Գասպար Տիլսիզեան 1 ոչխար, Բարսեղ Ոմն 1 ուլ, Պօղոս Գալֆայեան 1 ոչխար, Սեբաստացի Մատաս և Մատթէոս (Մեծ մաքսի բեռնակիրք) 2 ոչխար, Մեծ մաքսի ձողարարձ բեռնակիրք 6 հատ ոչխար, 76 հօխայ բրինձ, 78 հօխայ հաց, 78 հօխայ չօթ (փիտ), Սեբաստիոյ Խանթարօղ գիւղի բեռնակիրք 1 ոչխար, Սեբաստիոյ Բարի գիւղի բեռնակիրք 1 ոչխար, Սեբաստիոյ Խանթարօղ գիւղի օնպաշի գրիգոր Մկրտիչեան 1 ոչխար, Սեբաստիոյ Բազմարա գիւղի բեռնակիր Յովհաննէս 1 ոչխար, Սեբաստիոյ Ուլալ գիւղի բեռնակիր Յակոբ 1 ոչխար, Զմչկածագի Կիրակոս Ալթըբարմաքեան, Ղազար Մարտիկեան և Առաքել Զաքարեան 300 քիլօ հաց, Բարեսէր Ոմն 31 զոյգ պէյլիկ հաց, Գումգափուցի Մ. Յովհաննէս 63 հօխայ խաղող, Մկրտիչ բարմաքսըզեան 30 հօխայ թուզ (ինճիր), Տիկին Բարմաքսըզեան 10 հօխայ թուզ, Սամուէլ Ղ. Պարտիզպանեան 600 հատ սիկարի թուղթ, Արմենակ և Ռուբէն Մանուկեան 7 հօխայ բամպակ (ֆիթիլի համար), Բիւզանդ Մէրճիմէկեան 1 տէօքմէ զօսա։

Ի Դիմաց Հոգ. Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր Ատենապետ

Տ. ԿԻՒՄԻՒՇԿԵՐՏԱՆ ՄԻՒ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՊՈՄՊԷԱ

ԵՒ ՆՈՐ ԽՈՒԶԱՐԿՈՒԹԻՒՆԲ

Նաբոլիէն ուղղութիւնը հազարամէթր դէպ հարաւ-արեւելք կը բարձրանայ Վեսուվ լեռն 1200 մէթր բարձրութեամբ։ Այդ լերան ստորոտն այժմ կը գտնուին Թորրէ տել Անունցիաթա եւ Սքաֆաթի անունով երկու գիւղաքաղաքներ, որոց մօտը կը գտնուէին Քրիստոսի ծննդեան ժամանակ երկու քաղաքներ՝ Պոմպէա և Հերքիւլանում։ Վեսուվի հրաբխին առաջին պայթումը Քրիստոսի 79 թուականին տեղի ունեցաւ սարսափելի պայմանաց մէջ և մոխրով ու լաւայով ծածկուեցան այդ երկու քաղաքներն որոց և ոչ մի հետքը մնաց։ 1689ին հողին վերայ հին քաղաքէն հետքեր նշմարուեցան, և 1721էն ի վեր խուզարկութիւններ կը կատարուին խնամով փորելով հնութեան այդ մեծ մնացորդը։ մինչև հիմա քաղաքին երկու հինգերորդը պեղած են։ քաղաքը զօրաւոր պարիսպով մը շրջապատեալ էր և տեղ տեղ ալ աշտարակներ ունէր։ տարածութիւնն երկու փարսախ էր։

Սակայն բոլոր հնագիտաց մէջ խընդրոյ առարկայ էր գիտնալ թէ այդ սոսկալի պայթումը փրկական 79 տարւոյն ո՞ր ամսուն տեղի ունեցած է։

Առ այս իբր հաւատարիմ յիշատակարան Պլինիոս Կրտսերի նամակներուն դիմելու էր, որուն հօրեղբայրը՝ Պլինիոս երէց, հռովմայեցի մեծահռչակ բնագէտն, այդ պայթման միջոցին մեռած է։ սակայն Տրայիանոսի ներբողասացն ու բարեկամն՝ Պլինիոս կրտսեր իւր մէկ նամակին մէջ 24 օգոստ։ կ'ըսէ այդ մեծ իրողութեան թուականը, և ուրիշ տեղ մ'ալ 23 նոյեմբեր։

Երկու մեծ հնագէտք Ռօսինի և Ռուճճիէրօ, խուզարկութեանց մէջ գտնուած առարկաները քննելով, 23 նոյեմբերը իբր ճշգրիտ թուական ընդունեցան։ Այս ամիս եղած նոր գիւտ մը իրաւունք կուտայ իրենց։

Սթապիանա գիւղին դրանը մօտ երեք նոր դիակներ գտնուած են որոց երկուքը արբ և երրորդը կին է։ Պոմպէյի խուզարկութեանց տնօրէնը՝ Միշէլ Ռուճճիէրօ հրամանատարը՝ իտալական գիտութեանց կաճառին իմացնելով այս գիւտը ըսած է որ այդ երեք դիակները նոր լոյս մը չէին սփռեր իրողութեան վրայ, եթէ իրենցմէ քանի մը քայլ անդին չգտնուէր երեք մէթր բարձրութեամբ և քառասուն հարիւրորդամէթր տրամագիծով ծառի մը կոճղը, որ զինքը շրջապատող հողուն վրայ իւր պատեանին, ճիւղերուն սկսուած տեղը գտնուած վարակներուն և նոյն իսկ մէկ քանի ճիւղերուն դրոյմը ձգած է։

Բացայայտ է որ այդ կոճղը կտրուած ու տաշուած էր գործածուելու համար։ կողմնական ճիւղերը կանոնաւոր կերպիւ կտրուած են, նոյնպէս տերեւներուն և պտուղներուն ձեւը յայտնի կերպով ցուցուած է։ Այս ծառն ու պտուղները Բասքալ բուսաբանութեան դասատուն քննելով կը կարծէ թէ Լաւրոս Նոպիլիս անուն ազնիւ դափնիին մէկ տեսակն է։ Այդ ծառին պտուղները աշնան կը հասունանան։ ուստի միաձայնութեամբ ընդունուած է որ պայթումը նոյեմբերին տեղի ունեցած է և ոչ թէ օգոստոսին։

Ակներեւ է որ այդ ծառը հրաբուխին պայթումէն մէկ քանի օր առաջ կտրուած ըլլայ։ բայց շատ հաւանական է որ միեւնոյն օրը կտրուած է։ ասոր փոքր ինչ ապացոյց կրնան համարուիլ երեք դիակներուն և տերեւներուն ծառին քովը գտնուիլը։

Տեսնենք թէ դեռ ուստ ի՞նչ գիւտեր պիտի ըլլան այդ քաղաքին մնացորդ երեք հինգերորդ աւերակը խուզարկելով, և կարելի է հաստատեն ալ թէ 79 տարւոյն նոյեմբերի 23ին օրը ժամը քանիի՞ն պատահած է այդ աշխարհահռչակ դէպքը։

Վ. ԳԱԼԲԱԳՃԵԱՆ

ՑՈՎՀԱՆՆԱ ԾԱՂԿԻ ՓՈԽՈՒԱԾ

Ա.

Այնչափ սիրուն էր և այնչափ մատաղ, իւր դէմքին վրայ այնչափ փափկորէն վարդերանգեալ ժպիտներ ունէր, իւր վրայէն այնչափ թարմ եւ գեղգ բուրումներ կուգային, այնպէս որպէս պիտի ունենար անուշահոտ ձիւն, որ, անոր քովէն անցած ատեն, նոյն իսկ ձմեռուան մէջեղը, փողոցը կամ ճամբուն վրայ, մարդ կը կարծէր ապրիլ ամսոյ մը քովէն անցնիլ։

Բայց Յովհաննա մոխոհ կը թուէր, և գրեթէ տխուր, առաւօտ մը որ կը պըտտէր անտառին եզերքն, ուր արեւը կ'ոսկեզօծէ մատուռներն այն թեթեւ ոստայններուն մէջ զորս կը ձեւացնէ բարտիներու ստուերը։ Զայն թաղեալ տեսնելուն համար տրտմած, պզտիկ պարիկ մը, չեփորկագոյն սնդուսէ շրջազգեստ մը հագած և մարգարտի մը չափ խոշոր գըլուխն արծաթեայ Էնէն (1) մը դրած, տերեւի մը տակէն դուրս ելաւ, և խօսիլ սովրած ծղրիտի մը ձայնովն ըսաւ։

—Է՛, Յովհաննա, աղջիկս, ինչո՞ւ այդպէս կը մտմտաս։ Ես տուի քեզ այն ամէն բաներն որոնց աղջիկները կը բաղձան, մաքի գոյն մազեր, կուսածաղիի գոյն աչքեր, այտեր որոնք կարծես կաթ են ուր ելակ մը հալած է, և թռչնոյ մը թեթեւ ոստոստումն, և այն ուրախութիւնը զոր կը զգաս լսելով որ երիտասարդներն, երբ տեսնեն զքեզ, յափշտակուած կը մրմնջեն, «Ահ, ինչո՞ւ արուած չէ ինձ ամուսին ըլլալ սա աղջկան։» Արդարեւ, չեմ կրնար հասկնալ թէ ի՞նչ բան քեզ հոգ կը պատճառէ։

Առանց պատասխանելու, Յովհաննա հառաչեց։

—Արդեօք, ըսաւ բարի պզտիկ պարիկը, թուխ-գունով զգեստ մը հագած ըլլալով, քաղաքներու չտեմարաններուն մէջ թափչիներու մետաքսներ տեսար, որոնցմով կ'ուզես զարդարուիլ։ արդեօք մերկ ոտքերուդ քիչ մը կարծր սանդալներ կ'ուզես փոխե՞լ սնդուսէ կօշիկներու հետ որոնցմէ ոսկեզօծ ծոպեր կախուին։

Յովհաննա նորէն հառաչեց։

—Ա՛ խնձրացա՞ր քու սեւ հացիդ հետ մացառներուն մորմենիներն ուտելով, որոնք բերանը կը սեւցնեն։ ճաչակնէ կ'ուզես նուբբ կարկանդակներ, սերով ու մեղրով լցնուած, զորս իբր ադանդեր կը դնեն հարսնտներուն սեղանին վրայ։

Յովհաննա միշտ կը հառաչէր։

—Ահ, ի՞նչ փառասէր ես, աղջիկս։ Փոխանակ իբր հայր ու մայր ունենալու փայտահատ մը և փայտահարուհի մը։ որոնք անտառներուն մէջ խուզբեր կը կապեն, կը փաթաթես ուրեմն գուստրն ըլլալ հզօր միապետի մը, մեծարուիլ առուընէ մինչեւ իրիկուն քսան հատ պատուոյ օրիորդներէ և պարել սիրամարգեան պարը Վիկտորեան իշխանին կամ Կոլքօնտի կայսրին հետ, պատուական քարերով յատակուած սրահներու մէջ։

Այն ատեն, Յովհաննա, սիրտ առնելով,

—Ոչ, մայրիկ, ըսաւ։ Բայց ամէն անգամ որ ծաղիկ մը տեսնեմ,—ի՞նչ աղուոր են ծաղիկներն — նախանձ կը զգամ, եւ կ'ուզեմ անտառաց մէջ մանուշակ մը ըլլալ։

Պզտիկ պարիկը հակառակիլ չէր սիրեր։ կը մտածէր որ երբ մարդ մէկը սիրէ, լաւագոյն է որ միշտ, առանց դիտողութիւններ ընելու, կատարէ անոր փափաքը։

—Թող բաղձանքդ իրականանայ, ըսաւ անոր։

Եւ Յովհաննա մանուշակ մը եղաւ մամուռներուն մէջ զորս արեւը կ'ոսկեզօծէ, այն թեթեւ ոստայններուն տակ զորս կը կազմէ բարտիներուն ստուերն։

Բ.

Այնչափ անուշ կը հոտէր, որ նոյն իսկ շատ փնտռելով, կարելի չէր գտնել անոր պէս ուրիշ մանուշակ մը։ Կրցածին չափ կը պահուըտէր, ծառի մը ոտքը, երկու ելակենեաց մէջտեղը, բայց չէր կրնար արգիլել իւր բոյրն օդին մէջ ելլելու, եւ օրն ի բուն իւր շուրջը թիթեռնիկներու և սիրահար մեղուներու կռիւներ կային։

Բայց նորէն գոհ չէր երեւեր։ գլուխը կը հակէր, թուլցած, իւր աղաղուն ցօղունին վրայ։ ցօղի կաթիլներն, որք զինքն առաւօտուն կը թանային, պզտիկ արցունքներու կը նմանէին։ Զայն թախծեալ տեսնելուն վրայ տրտմած, չեփորկագոյն սնդուսէ շրջազգեստով պարիկն ելաւ խոտի մ'ետեւէն և իւր շաղափով ծղրիտի ձայնովն ըսաւ։

—Է՛, մանուշակ, աղջիկս։ ի՞նչ բան քեզ վիշտ կը պատճառէ։ Ուզածդ չկատարուեցա՞։ Անտառին մէջ քայլերուդ ամենէն գեղեցիկը չե՞ս։ Արդարեւ չեմ կրնար հասկնալ թէ ի՞նչ բան քեզ հոգ կը պատճառէ։

Մանուշակն հառաչեց, ինչպէս ծաղիկները կը հառաչեն։

—Արդեօք, ըսաւ բարի պարիկը, դժգո՞հ ես այդպէս մութին մէջ միշտ կծկըտած մնալուդ, և կ'ուզես արեւուն պայծառութեան տակ ազատօրէն փթթիլ։

Մանուշակը նորէն հառաչեց։

—Ձանձրացա՞ր այն դարպասէն զոր քեզ կ'ընեն թիթեռնիկներն ու մեղուները։

Մանուշակը միշտ կը հառաչէր։

—Ահ, աղջիկս, ի՞նչ փառասէր ես դուն։ Փոխանակ աճելու ծառի մը ոտքը, ուր գեղջուկի մը սանտալը կրնայ զքեզ կոխկռտել, կը ցանկաս ուրեմն որ հիանա՞ն քու վրադ, հանդէսի մը փայլին եւ ուրախութեան մէջ, զինական այն շքեղ անօթներէն մէկին վրայ ուր նկարուած են ոսկի մորուքով ոգիներ և շղարշէ ու բոսորագոյն սնդուսէ շրջազգեստներ հագած ու ծալապատկի նստած կայսրուհիներ։

Այն ատեն մանուշակը, սիրտ առնելով,

—Ոչ, մայրիկ, ըսաւ։ Բայց հիմայ ինձ այնպէս կը թուի թէ մանուշակը քիչ մը շատ տխուր ծաղիկ մըն է, իւր մութ գոյնով, և իւր հոտն ալ վերջապէս շատ պարզ է։ Կը յիշեմ որ ածուի մը մէջ քաղած եմ նորափթիթ մանուշ մը որուն գոյնէն աւելի գեղեցիկ բան կարելի չէ աշխարհիս վրայ երեւակայել։ կ'ուզէի պարտէզներու մէջ մտրուլ մը ըլլալ։

—Դժուար բան մը չէ ատ, ըսաւ պարիկը։

Եւ Յովհաննա մտրուլ մը եղաւ, տօսախներու չարքին մէջեղը, արեւալից ածուի մը մէջ։

Գ.

Բայց դարձեալ գոհ չեղաւ։ Մտրուլ, ուզեց մատուտակ մը ըլլալ։ մտրուլներու գոյնը քիչ ատենէն անախորժ եկած էր իրեն։ Մատուտակ, ուզեց շուշան մը ըլլալ։ մատուտակները շատ կարմիր կը գըտնէր։ Շուշան, ուզեց վարդ մը ըլլալ, շուշանները շատ ճերմակ կ'երեւէին իրեն։ Եւ գոհ չթուեցաւ, նոյն իսկ երբ վարդ մը եղաւ։

—Է՛, վարդ, աղջի՛կս, ըսաւ արծաթեայ էնէնով պարիկն, ի՞նչ բան քու սիրտդ կը ցաւցնէ։ Միշտ քու փափաքներդ չը կատարուեցա՞ն։ Ածուին մէջ քայլերուդ չափ թարմ ու անուշահոտ չե՞ս Արդարև, չեմ կրնար հասկնալ թէ ի՞նչ բան հոգ կը պատճառէ քեզ։

Յովհաննա հառաչ մը արձակելէ վերջ, պատասխանեց։

—Կ'ուզէի այնչափ գողտրիկ ծաղիկ մը ըլլալ որուն նմանը դեռ տեսնուած չըլլայ, ծաղիկ մը աւելի պաշտելի քան մանուշակներն ու մտրուլները, քան մատուտակներն ու շուշաններն, և քան նոյն իսկ վարդերն, ծաղիկ մը աւելի գեղեցիկ քան բոլոր ծաղիկներն։

—Լաւ, ի՞նչու ատիկա առաջ չըսիր, խնդալով ըսաւ պարիկը։

Եւ այն ատեն գիտէ՞ք ինչ պատահեցաւ։ Պատահեցաւ։ որ, մագական գաւազանի հարուածով մը, Յովհաննա նորէն ինքն իսկ Յովհաննան եղաւ—Յովհաննան որ այնչափ սիրուն էր և այնչափ մատաղ, որուն դէմքին վրայ այնչափ փափկորէն վարդերանգեալ ժպիտներ կային, և որուն վրայէն այնչափ թարմ ու գեղգ բուրումներ կուգային, այնպէս որպէս պիտի ունենար անուշահոտ ձիւն, որ անոր քովէն անցած ատեն, նոյն իսկ ձմեռուան մէջեղը, փողոցը կամ ճամբուն վրայ, մարդ կը կարծէր ապրիլ ամսոյ մը քովէն անցնիլ։

Թարգմ. Ա. Զ. ՔԱԹԻԼ ՄԱՆՏԷՍ

ՏԱՐԱՆ, ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ ԵՒ ԳԻՏՈՒՆ Գ. ՄԱՆՈՒԿԵՄԱՆԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՒ

ԱՌԱՔԻՆ ԹԻՐԳԻՆ

ԳԱԼԻԼԵԻՆԻ Ի ՀԱՅ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՐԻՆԵԱՅ Ռ. Ց. ՊԷՐՊԵՐԵԱՆ

ԳԻՐՆ

Բ. Տարբ. Հոմարակալ

Աւետարանի ճշմարիտ ոգին ներքոյ կենդանի հեղինակին այս գործն ներքոյ ընդունելութիւն գտած եւ Ա. Տարբերութիւնն եւս ուրախ ծանուցանելով

Գ. Ղ.

: Դ քառասուն ճշգրիտ վիպագրեալ գլուխներ մի գրքոյկի մէջ դրուած եւ Ա. Տարբերութիւնն եւս ուրախ ծանուցանելով

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՒ Գ. ՄԱՆՈՒԿԵՄԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԻՐՔ

ԴՈՒՐԳԱՆՈՒՄԸ

ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂԱՍ

Ստորագրեալս պատիւ ունի ներկայիս ծանուցանել իր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ Եւրոպայի հռչակաւոր գործարաններէն այն ինչ բերել տուած է նոր և վերջին կատարելագործութեան համեմատ մեքենայներ, ժամանակիս պահանջմանց ըստ ամենայնի յարմար, որոնցմով կարելի է ամէն չափով և ձեւով լուսանկարներ արտադրել ի կատարեալ գոհունակութիւն ամենէն դժուարահաճ յաճախորդաց։

Մեր բազմաթիւ բարեկամք կարող են համոզուիլ մեր ըսածներուն պարզ այցելութեամբ ի մեր գործատուն, ուր կարող պիտի լինին ունենալ դիւրամատչելի գներով ընտիր և ամենամաքուր լուսանկարներ։ Ստորագրեալս միշտ անձամբ կը հանէ լուսանկարներն առանց երկրորդական պաշտօնէից ձեռքը ձգելու։

Արդէն 25 տարիներէ ի վեր մեր յաճախորդաց նկատմամբ մեր տան ունեցած բարւոք յարաբերութիւններն ինքնին բացայայտ ապացոյցներ են մեր ըսածներուն ճշդութեան։

Օգը երբ ամպոտ է, լուսանկարն երբէք տարբերութիւն չունենար։ գործատանս մէջ թէ արանց և թէ կանանց համար մասնաւոր վարսայարդար մը կը գտնուի։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԱՀԱՏՈՒՆ,
ՆԻԳՕՂԱՅԻ ԱՆՏՐԻՕՄԷՆՕ

99, Սուլթան Պայազիտ ԲէօյՕՃԼՈՒ Պաղչէ, 99
204 Կ. Պոլիս 32—90

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒ

Ա. ՏԱՐԻ

Բովանդակութիւն

Քերական.—Հէնքարան.—Բերիերցարան.— Թարգմանութիւն (Փոխադարձ).—Բերականութիւն.— Սեբբ է Բերան.—Բայ.—Բարդութիւնութիւն.— Ուղղագրութիւն։

ԵՐԿԱՍԻՐԵԱՑ

Մ. Պ. ԽՈՐՈՒՄՃԵԱՆ

Ուսուցիչ Ֆրանսերէն եւ Թուրք լեզուաց և բնական գիտութեանց

Ահա գործ մը՝ երկար տարիներ փորձուելէ յետոյ ի լոյս կ'ընծայուի, զոր «Հաղարաբանաց», մանգիներէ, սիպակ իւր տեսակին մէջ, որ կը տարբերի իւր ուսանելիութենէն, նիւթոց ընտրութեանէն ու ասոյնանաւորմանէն։

Այդ գիրքն պէտք չը թողուր այլ եւս ուրիշ որ և է դասագրքի, կարգալ գրել ու խօսել սորվելու համար։

Ուսուցիչք յեռ այսու պիտի չդանգատին իրենց աշակերտաց ըմբռնումէն և պիտի չը գտնուի ուսանող մը որ եռ ծայ իւր դասէն։

Ահաւասիկ նոր և անհնան բան։ տրամադրի դասագիրք մը որ կը վաճառի 4 դահեկանի Մարգարեան գրատունը և ամէն հայ գրավաճառաց քով։

Ի մօտոյ կը հրատարակուի եւս գործոյս ուղեցոյցն ի դիւրութիւն ուսուցչաց և յօգնութիւն ինքնանոել ուսանողաց։ 158 3—11

ՋՐԱԲՈՒԺ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ ԱՆԳ. ՈՍԿԻ 1,000,000 **"ՓԻՆԻՔՍ"** Հիմնեալ ի Լընտըն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերաց Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

51

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կոլ ուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 12, Սանտալէը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889 » 5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » » » 12,773,779

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպական 13 լաւագոյն ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համար՝ Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գարու, Անանիատիս խան.

3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պոզ Ինկիլիէրբա ապաը արչընը ճէտիտ եիւզ օն սէօրթ պին պէհէր արչընը ճէտիտի օն եէտի զրուշ պէշ փարա լաճիվէրտ նէֆէրաթ չուքաը արչընը ճէտիտի տօգսան եէտի պին ալթը եիւզ պէհէր արչընը ճէտիտի օն ալթը զրուշ օթուզ պէշ փարա։

Թէճհիզաթը ճիւնուտիւէ իչիւն միւնաքասեա գօնուլտուզու էվվէլճէ իլան օլունան ապա իւէ չուքասան պա լէսաէ մուրագգամ ապա իւէ չուքա ֆիյաթը մուրագգամալէրիւէ թալիպլերի եօհսէլէրինէ օլուպ, իպուլը օն իւչիւնճի կիւնինէ գասար պէհէր կիւն միւնագասաթը իճրա օլունը, մեգգիւր կիւնէ գարաը գաթիսի վիրիւէճէկինէն իթասրնա վէ օն պէշինճի կիւնի եիւզէ պէշ թէնզիլինէ թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

10 իւլուլ 1890
Նօ. 5 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ինչաաթը ասքէրիւէ իչուն միւպարեա օլունմագ իւզրէ միւնագասաեա գօնուլան իքի եիւզ քէրբ ֆէրբ նօմէրօսան քարֆիցանըն իպուլը օն ալթընճը փազար կիւնի գարաը գաթիսի վէ իրթէսի կիւնի եիւզէ թէնզիլաթը իճրա վէ գազուլ օլունճանզընան թալիպ օլանլարը ինչաաթը ասքէրիւէ տաիրէսինէ միւճասաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

10 իւլուլ 1890
Նօ. 7 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Աասքիրը Շահանէ մուայէէնաթը իչուն միւպարեա օլունճագ իւշ եիւզ պին գէյէսէն տէօթ եիւզ գէյէեէ գատաբ գուրու ֆասուլիա իլէ եիւզ էլլի պին գէյէսէն իքի եիւզ էլլի պին գէյէեէ գատաբ փաթաթէսին իպուլը օն տօգուզընճը չարչէմպէհ կիւնի գաբարը գաթիսի վիրիւէճէկի վէ իրթէսի կիւնի թէքարրիւէ իտէճէք ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գազալ օլունճագը ճիհէթլէ իթասրնա թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

10 իւլուլ 1890
Նօ. 8 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պէշինճի օրտուլի Հիւմայուն գաէլէվանանէսինէ ալընճագ օն պէշ նումէրօլը սաբը թէլ գէյէլի ճէտիտ պին տէօրթ եիւզ էլլի, պէհէր գէյէլի ճէտիտի օն սէքիզ զուրուշ։

Սէլանիկ ֆէրդասը մէրքէզ վէ մէվգիինէ պուլունան հայվանաթի իչին ալընճագ էշնայի մուֆթայլիչ։

Գօնօվա ֆէրդայի ասքէրիյէսինէ պուլունան հայվանաթի իչին ալընճագ էշնայի մուֆթայլիչ։

Պալէսաէ մուհարբէր իւշ գալէմ էշկա միւպարեա օլաճաղընանա իթասրնա թալիպ օլանլարը իչուն թարբիյասէն իթիպարէն պիր հաֆթա խիթամընա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

9 իւլուլ 1890
Նօ. 4 3—3

ՏԱՆԵՒՆ ՈՒԹՔ ջոգաուն և գրիխու ցաւերը մէկ քանի վայրկենի մէջ դադարեցնող Տր. Գրէյերդանի Բէնզ. Տը Թէրեբինթինի հատիկներուն գործածութեամբ։ Այս հատիկներուն երեքը չորսը դրեթէ անմիջական թեթեւացում կը պատճառեն։

Իւրաքանչիւր սրուակ կը պարունակէ տերեսուն հատիկ, որով անոնցմէ գումարով մը կարելի է բաժնել դէղու ցաւ մը կամ ջոգաւ մը։

Ըստ որում Թեռեբենթինի մուղը պէտք է մեծ խնամով զուտ, հարկ է զգուշանալ կեղծերէն և երբ երաշխաւորութիւն պահանջել որ իւրաքանչիւր սրուակ կրէ Տր. Գրէյերդանի ստորագրութիւնը։

Ի ԲԱՆԴ. Լ. ՅԻԼԻՒ, 19 Ժաղով փողոց։ 64

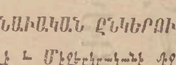

ՄՈՍ

ՇՈՒՆԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մանչեսթրեանի դէջ բանալ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Ալիզբօ	3000
Ֆէրոս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Դէլթիս	3000
Ալեսոգրիս	3250	Բէրա	3000
Թիպս	3250	Լոգնա	800
Մակասար	3250	Ուրնոտ	800
Մարիսթիս	3250	Սէոիլ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ռ. Թալ խան
ՋԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
99 31, ձէյմս Ագրիդ Լիվերբուլ,

Ասատատէր Ս. ՋԱՄԱՏԵԱՆ

ՀԱՅԻ ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՅՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԶԱՑՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

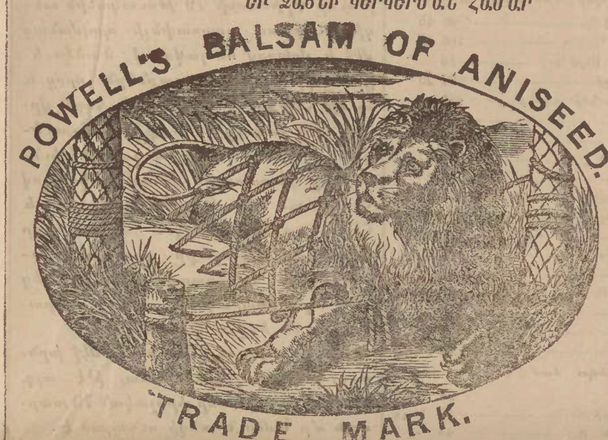

«ՇՆՉԱՓՈՂ» ԵՒ ԽՈՀԱՆՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դէղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բուէլ կ'ընտանայ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Ամերիկ թագուհւոյն Նեպիլի թնդանօթակրոյն վրայ, ի Ռուիբ, ընկոտիտ։

«Սիրելի պարոն, Ըստ որում կը նեղուի յաճախ հազ ունենալ յամառ հազ մը որ գիշերը կ'արգելուցէ ինձ քնանալ և ցերեկը հանգիստ անցուցանել, վասն զի Կոմս Քարթինէլյան ձնարարեց ինձ գործածել ձեր անգուգական բալասանին սենիսի հատիկներով և կրնամ հաստատել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առաջ իսկ պէտք ունենալու գործածս դադրեցնելու, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բաւական վրայ ունեցած մեծ վատառողջութեամբս կը յանձնարարեմ զայն ալլոց։» (Սար.) Վ. Լինձէլ, Նեպլի թնդանօթակրէն.»

Կը վաճառուի ամէն դեղատուն և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, չիշը 1 շիլին 1½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պարբասեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՈՒՏԼԷ, 4, Ալպիոն Բարէյս, Պլաքֆրիէրս բոա, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով։
105 Մ. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԴԱՐԻՒԱՆԱՑ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վալլոտա, պահականցին քով, կայսրան Թրանսիէյրց, 95 և 97

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!
Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS
Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.
ASTHMATIQUES!
Le SEUL CURATIF de l'ASTHME,
Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la
LIQUEUR DE L'ÉTOILE
du Chimiste Lastes, perfectionnée et préparée par
Mario LECHAUX, Phe-Che, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX
Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.
DÉTAIL : Dans toutes les bonnes Pharmacies.

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐՈՒՐ
Շաբթուան երթեւեկութիւնը

Օր	ամսոյ	ժամ.	Ք.Ե.	Երթալիք տեղը	Հանգիստ
Հշ.	10 22	ե.		Օռեսա	
Գշ.	11 23	5	ե.	Աչքասնգրիա	
Կշ.	12,24	10	Ա.	Պնատօլու	
Դշ.	12 24	10	Ա.	Սվիստոպիոլ	
Եշ.	13,25	2	ե.	Օռեսա	

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրէշ Գարու։ 10

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

ԳԻՒ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԳՐԻԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՊԷԼԼՈՎԱ

Կառախումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Արեւ. Ճեպտ. թ. 2 Բէ. Եշ.	Կռխ. Ճաշ. թ. 4 Ա.Տ. օր	Կռխ. Խոտան թ. 52 Ա.Տ. օր
	Երեկոյ Ժ. Վ.	Երեկոյ Ժ. Վ.	Առաւ. Ժ. Վ.
Կ. Պոլիս ..... մեկնումը	7 20	8 18	7 50
Գումրգապու			8 08
Եէսիլ-գիւղ			8 22
Մարգիվիլ			8 39
Ամասիէ-խան			8 52
Գիւլիւբ—Զէքմէճէ			9 03
Աքսարայ—գիւղ			9 47
Շատալճէզա		9 46	10 23
Զամտիճա			11 06
Գապաքճէ	9 50	10 46	11 45
Սիլիւքլի			12 51
Զէյթինբուրնու		12 02	1 33
Զէյթինբուրնու		12 04	2 00
Զորլու	11 50	12 47	2 50
Մուրատլը—Քէօրքլի			3 38
Սէլիսլէր—Զէնթիլ			4 09
Լիւլէ—Պուրկազ		2 19	4 49
	Ք.Ե.Ժ.		
Պապա—Էսքի	1 55	2 51	5 35
Բաալա—քէյ			6 16
Ուզուն—Քէօփրի		3 57	7 03
Գուլէլիս—Պուրկազ		4 15	7 47
Ուրլի			8 13
Ագրիանուպոլիս ..... ժմ.	4 14	5 09	9 00
			Երեկոյ
Ագրիանուպոլիս ..... մկ.	4 19	5 19	1 00
Գաստրգէզ			1 40
Մուսթաֆա բաշա ժմ.	5 15	6 15	2 18
	մկ. 5 20	6 30	3 33
Հարմանլը ժմ.	6 4	7 12	3 52
	մկ. 6 9	7 27	3 48
Թըրնովա-Սէմէնլի ժմ.		7 51	4 20
Թըրնովա—Սէմէնլի մկ.		8 01	4 45
Գաստրգէզ—Հաճէզ		8 38	5 45
Եէնի—Մահալլէ		9 27	7 11
Բաբալը	8 32	9 53	8 00
Գաստանիցա—Ամանիսաք		10 20	8 55
Փիլիպէ մեկ.	9 21	10 42	9 00
	մկ. 9 31	11 2	9 50
Թամար Բաղարճըք		11 58	10 50
Սարամպէյ ժամ.		12 23	11 22
	մկ.	12 24	Ք.Ե.Ժ.
Պէյօղլա ժամ.	11 10	12 43	1 32
	Առաւ.		12 00
	Ք.Ե.Ժ.	Երեկոյ	Գիշեր
Սոֆիա ժամ.	3 18	4 29	5 30
Նիշ	8 20	10 04	
	Ք.Ե.Ժ.		
Պէլգրատ	2 48	4 48	
Պուտապէշթ	10 05	1 25	
Վիեննա	3 15	7 18	
	Ք.Ե.Ժ.		
Սկիւտ		1 49	
Սելանիկ		9 36	

Կառախումբ Կ. Պոլիս եկող	Արեւ. Ճեպտ. թ. 1	Կռխ. Հասք. թ. 3 Ա.Տ. օր	Կռխ. Խոտան թ. 123 բաց է Եշ. Ե
	Ժ. Վ. Բէ. Եշ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Սելանիկ ..... մեկնումը		6 00	
Գիւլիւ-գիւղ		1 49	
Վիեննա	8 25	00	
	Ք.Ե.Ժ.		
Պուտապէշթ	2 40		
Պելգրատ	5 44		Ք.Ե.Ժ.
Սոֆիա	12 16		8 45
	Ք.Ե.Ժ.		
Նիշ	12 40	3 57	1 00
Սարամպէյ		4 15	1 50
Թամար Բաղարճըք		4 42	2 10
Փիլիպէ ժամ.	2 12	5 35	3 18
	մկ. 2 17	6 00	3 45
Գաստանիցա—Սիմանիսաք		6 24	4 10
Բաբալը	3 08	6 47	4 34
Եէնի Մահալլէ		7 12	5 47
Գաստրգէզ—Հաճէզ		8 01	7 10
Թըրնովա-Սէմէնլի ժամ.	4 35	8 35	7 35
Թըրնովա—Սէմէնլի մեկ.	5 00	8 42	8 42
Հարմանլը ժամ.	5 24	9 06	9 15
	մեկ. 5 29	9 21	9 35
Մուսթաֆա-փաշա մեկ.	6 10	10 02	10 33
	6 15	10 17	10 53
Գաստրգէզ			11 32
Ագրիանուպոլիս ..... ժամ.	7 09	11 13	12 10
			Երեկոյ
			Կռխ. Խոտան թ. 51 Ա.Տ. օր
			Առաւ.
Ագրիանուպոլիս ..... մեկ.	7 14	11 23	6 2[illegible]
Ուրլի			7 13
Գիւլէլի—Պուրկազ (Պիւֆէ)		12 19	8 25
Ուզուն-Քէօփրու		12 38	8 59
Բաալա—Բէյ			9 40
Պապա—Էսքի	9 36	1 50	10 33
Լիւլէ—Պուրկազ		2 18	11 10
Սէվիսլէր—Զէնթիլիք			11 46
Մուրատլը—Քէօքլի			12 18
Զորլու		3 48	1 16
Զէրքէսքոյ ժամ.	12 12	4 23	2 00
	մեկ. 12 17	4 30	2 25
Սիլիւքլի			3 18
Գապաքճէ			4 09
Զամտիճա	1 57	6 11	4 50
Շատալճա-Քէզ		6 47	5 51
Աքարայ—գիւղ			6 17
Գիւլիւբ—Զէքմէճէ			7 06
Ամասիէ-խան			7 18
Մարգիվ—գիւղ			7 43
Եէնի-գիւղ			7 57
Գումրգապու			8 06
Կ. Պոլիս (Պիւֆէ) ժամ.	4 00	8 15	8 15
	Երեկոյ	Առաւ.	Երեկոյ

ԳԻՒ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍԹԻՒՊ—ՍՊԻՏԱԶ

Կռխմբ. Թ. 512/522 Սկսանիկէն ամէն օր	Առաւ. Ժ. Վ.	Կառախումբ Թ. 523 Վիեննայէն ամէն օր	Առաւ. Ժ. Վ.
Սելանիկ (Պիւֆէ) ..... մեկ.	6 00	Վիեննա մեկ.	8 00
Թեսալոնիկ	6 33	Պուտապէշթ	2 40
Ամասիսա	7 10	Պելգրատ	10 55
Քարասուլու	7 31	Նիշ	5 30
Կիւմիւճճէ	7 41		Առաւ.
Դէօրլէյի	3 17	Սպէցիէ ..... մեկ.	10 40
Մուսիսա	3 51	Պուգանոցիէ	10 55
Սիրուսմիգիա	9 00	Պուգոյիէ	11 23
Տեմիրգապու (Պիւֆէ) ժմ.	9 32	Բրեշտովա	11 40
	մկ. 9 42	Թապանոցիէ	12 03
Բրիսկոյագ	10 27	Գումմանոցա	12 37
Վէնէճիանս—Կրատիպք	11 06	Հաստալար	1 13
	ժմ. 11 53	Իւպլիւպ (Պիւֆէ) մեկ.	1 49
Բէօրբիւլիս	մկ. 12 03		ժմ. 2 01
Զէլէնիկօ	12 51	Զէլէնիկօ	2 37
Իւպլիւպ (Պիւֆէ) ժամ.	1 27	Բէօրբիւլիս	ժմ. 3 20
	մեկ. 1 49		մկ. 3 30
Հաստալար	2 29	Վէնէճիանս—Կրատիպք	4 20
Գումմանոցա	3 22	Բրիսկոյագ	5 03
Թապանոցիէ	3 53		5 37
Բրեշտովա	4 21	Տեմիրգապու (Պիւֆէ) ժմ.	5 52
Պուգոյիէ	4 33		մկ.
Պուգանոցիէ	4 57	Սիրուսմիգիա	6 26
Սպէցիէ ժամ	5 10	Միրօվսէ	6 36
	Երեկոյ	Դէօրլէյի	7 19
		Կիւմիւճճէ	7 51
Նիշ ժամ	9 40	Քարասուլու	8 04
Պէլգրատ	4 48	Ամասիսա	8 24
Պուտապէշթ	1 23	Թեսալոնիկ	9 01
Վիեննա	7 18	Սելանիկ (Պիւֆէ) ..... ժմ.	9 36
			Երեկոյ

ԳԻՒ ԻՒՍԿԻՒԴԱ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կառախումբ Թ. 622 Իւսկիւպէն ամէն դշ. դշ. ուր.	Առաւ. Ժ. Վ.	Կառախումբ Թ. 621 Միթրովիցայէն դշ. եշ. շբ.	Առաւ. Ժ. Վ.
Իւսկիւպ (Պիւֆէ) ..... մեկ.	7 40	Միթրովիցա (Պիւֆէ) մկ.	7 25
Իշլէշան	8 47	Վուչիտրն	7 47
Գարասահանիք	9 42	Բրիշթինա	8 41
Վէուլիոզվից	10 52	Լիբէֆան	9 36
Լիբրիան	11 45	Վէլեսովից	10 37
Բրիշթինա	12 37	Գարասահանիք	11 24
Վուչիտրն	1 23	Իշլէշան	12 01
Միթրովիցա (Պիւֆէ) ժմ.	1 40	Իւսկիւպ (Պիւֆէ) ..... ժմ.	12 54
	Երեկոյ		Երեկոյ

ԹԸՐՆՈՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՈԼՈՒ

Կառախումբ Թ. 322 Կիր. Գշ. Ուր.	Ժ. Վ. Առաւ.	Կառախումբ Թ. 321 Բշ. Դշ. Շբ.	Ժ. Վ. Առաւ.
Հաղորդակցութիւն գիւղաց գծին կառախմբոց հետ		Պուրկազ մեկ.	6 00
Սաֆիա-Պելլովսէն ժմ.		Եամպոլու ..... մեկ.	11 10
Երեքշաբթի Ուրբաթ	7 55	Սիլիվրա—Բէրինտրը	12 11
Սարմակէյն ժմ. կիր.		Լեէնի—Զաղրա	1 12
Կ. Պոլիս-Ա. Պոլս Շաբ.	7 51	Բասանէ—Մահալլէսի	2 15
	Առաւ.	Գարասուլնար	3 16
Թըրնովա—Սէմէնլի մեկ.	8 24	Թըրնովա—Սէմէնլի ժամ.	3 50
Գարասուլնար	9 08		Երեկոյ
Բասանէ—Մահալլէսի	10 14	Հաղորդակցութիւն գիւղաց գծին կառախմբոց հետ	
Եէնի—Զաղրա	11 23	Պէյօղլա-Սոֆիասի մեկ.	4 54
Սիլիվրա—Բէրինտրը	12 21	Երեքշաբթի Շաբաթ	
Եամպոլու ..... ժամ.	1 10	Սարամպէյի մեկ. Բշ.	
Պուրկազ ժամ.	6 30	Ա. Պոլիս-Կիպրոսոյ մեկ.	8 42

ԱԳՐԻԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱԳԱՆ

Կառախումբ Թ. 222 Գշ. Եշ. Շբ.	Ժ. Վ. Երեկոյ	Կառախումբ Թ. 221 Բշ. Դշ. Ուր.	Ժ. Վ. Առաւ.
Տէտէ—Աղաճ ..... մեկ.	12 20	Ա. Պոլիս ..... մեկ.	8 00
Ֆէրէճ	1 29	Ուրլի ..... »	8 55
Պիտէլի	2 33	Գիւլէլի—Պուրկազ մեկ.	9 40
Սուֆլի	3 31	Տիմիրճիօլա	10 15
Տիմիրճիօլա	4 36	Սուֆլի	11 27
Գիւլէլի—Պուրկազ	5 19	Պիտէլի	12 20
Ուրլի ..... »	5 46	Ֆէրէճ	1 21
Ա. Պոլիս ..... ժմ.	6 40	Տէտէ—Աղաճ ..... ժամ.	2 20

Առարկեալ վայրկեանները գիշերուան ժամեր կը նշանակեն սկսելով երեկոյեան 6է մինչև առաւօտեան ժ. 5 59 (Ր. Ի.)

13

La Maraviglia

ՄԱՐԱՎԻԼԻԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԵՐԱՆՈՐԳԻԶ

Ցաւեա կը Ոչի խորտիներն և ուռ և կերզով յառաջ եկած սպիները։ Կանեսցնէ ծաղի նշանները, ցաներն, սպիին թողած այրուածքը եւլն։

Դէմքին կուսայ երիասարդութեան ամէն գրաւչութիւնը։ Գեղեցիկ սեռին ներքին խնամոց համար Թանկագին գիւտ։

Իւրաքանչիւր սրուակ կը պարունակէ 100 հատիկ, որով անոնցմէ գումարով մը կարելի է բաժնել դէղու ցաւ մը կամ ջոգաւ մը։

Ըստ որում Թեռեբենթինի մուղը պէտք է մեծ խնամով զուտ, հարկ է զգուշանալ կեղծերէն և երբ երաշխաւորութիւն պահանջել որ իւրաքանչիւր սրուակ կրէ Տր. Գրէյերդանի ստորագրութիւնը։

Ի ԲԱՆԴ. Լ. ՅԻԼԻՒ, 19 Ժաղով փողոց։ 64

ՊՈՒՏԱՐԼԻԵԹԻ ՄԱՔԲՐՈՂԱԿԱՆ (ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ) ԱՂԲԻՒՐ

1885ին Հունգարիոյ Մայրաքաղաքի Տիեզերական Ցուցահանդէսին մէջ յատուկ դիպլոմ, մրցման կարգադրութեան եւ արտաքսման մեծ միտքն ստացած է, զոր այդ ցուցահանդէսին գաղտնագրնշանակած էին իբր առաջին մրցանակ մնքրողական հանքային համար։

Այս աղբիւր մեծագոյն մրցանակներն պատուած է ինն ցուցահանդէսի մէջ։ Կը փարի եօթն սկսեալ եւ արծաթայ միտալներով բայց ասոնք բժշկական աշխարհին համարումը կը վայելէ իր աղդուութեան և անուշութեան զարմանալի կարողութեան համար։

ՅԻԼԱՆՍՈՒՐ-ԺՈՒԼՅԻՆ աղբիւրը վերջերս դրաւուտուած է։ արիպի բժշկական Ակադեմիայէն և Լոնտոնի համալսարաններ Լրնտրն-Հոսբիտալ հիւանդանոցին։ բաց ասող, այս ջուրն ա դէն առաջին փորձով կը յայտնէ ինքզինքը։ Այս ջուրին վրայ տեսրբանիներ ձրիաբար կը տրուին այս ջրին բոլոր մթերանոցներու, գլխաւոր դեղատանց և Պուտարէշթի գրասենեակին մէջ։

Նմանօրինակ ուրիշ ջրերու հետ շփոթութեան առաջքն առնելու համար, խնդրութիւն է միշտ փնտռել գիրանուա-ժուլիցի մաքրողական աղ գիւրին նշանը որ կը դրոշուուի ամէն շիշերուն վրայ։

ԳԻՐՈՆԱԾԵՑԻՔ ՄԻՇՏ ՋՈՒՐՆ

FRANÇOIS JOSEPH

ՊՈՒՏԱՐԼԻԵԹ (ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ)

Իւրաքանչիւր եղանակի սկիզբը ստամոքսներ մաքրելու համար։

ԱՄԷՆ ՈՒՐԵՔ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

Ը կարուտուի Տ. և Մ. Մէկիքի և Ս. Քրիստիանէ Պոլիս, Ս. Գասդրիարատես և Ա. Թիֆոտ Պալաթիա, Ճ. Բանգուբ ի Փերա։ Թուրքիոյ համար գործակալն է Պ. Ֆ. Պէլլիս, ի Պոլիս։ 34

ՈՍԿԵԱՅ ԵՒ ԱՐԾԱԹԵԱՅ ՎԵՑ ՄԻՏԱԼՔ

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄՆ ՍՏԱՄՈՒՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

1872 ՓԱՐԻԶ

ՏԻՒՌԱՆԻ ԳԻՆԻ

Ցրանասցի և օտար բժշկաց 4,000է աւելի ներբողական վկայութիւնք կ'ապացուցանեն ազդեցութիւնն այս գինիին, որ Ալիքանթէի գինիին չափ ախորժահամ է։

Կաղբոնատեղի՝ ԾԱՆՆԻ ԵՒ ԺՈՒՌԱՆ, 1, Կամուրջի հրապարակ, Պոլիս

ՄԱԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մագեցուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան և կամ լուացքի։

ՇԱԳԱՆԱԳՈՅՆ ԿԱՄ ՌՈՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Բաղկացեալ միայն արմատներու և խոտերու հիմէ։ Ապրանքս կամ կարմիր մազերն անվնասիպես կը փոխուին պայմանս չարագուակագոյն կամ թանձր սեւի։

Գոյնը ցոյց առած է թէ այս նիւթին ուժգնի գեղարանց և նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններու։ Ուր առաւելութիւնն է մանրերուն ամէնէն բնաւ դեղուն ամէնէն բնաւ կան երեւոյթը տալ և ամէնէն ուշագիր գիտոցն ի դէպս հանելլ։ Կը կասեցուն հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրեն։ Կ'անհետացնէ և նոր այծ կուսոյ մազային մարթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ։

ԳՈՒԾԱՎՈՒԱՆ ԵՂԱՆԱԿ

Սրուակն երեքնել գործածելէ առաջ և փոքր բանանութեամբ հեղուկէն դնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ պղտիկ ասեղով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած սպունգով մը թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցուցեալ, զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պտնել մնայն։ որ հեղուկը ոգիանայ։ Բոլոր մազերը մէկ չէլլոսով, ամենք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամմը բաւ։ Եւ։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ելլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երբեք չդնս չարաքին անգամ մը հեղուկէն գործածելու։ Նոյ